

Ema:

Na začátek si řekneme, jestli s tím nahráváním souhlasíš? Jestli souhlasíš s nahráváním na diktafon?

Kristína:

Ano.

Ema:

A jestli ještě souhlasíš s tím, že budu ty data tvoje zpracovávat pod anonymním jménem?

Kristína:

Ano, souhlasím.

Ema:

Tak jo, tak prvně se mi představ v jedné, dvou větách, co děláš, kolik máš let a co tě baví?

Kristína:

Myslím, že mi je 28. Asi... A teď a v létě jsem dostudovala magistra bohemistiku.

A od té doby, co jsem vlastně ukončila, tak pracuju v knihovně Libri Prohibity, která se zaměřuje na samizdatové exilové tisky.

A ve volném čase mám ráda čtení a trošku překládám s jednou takovou skupinou a chodím do kostela.

Ema:

Tak jo, tak teď začneme s těmi otázkami výzkumnými.

Tak první je, jestli bys nám dokázala říct, co pro tebe znamenají sociální sítě, nebo co si myslíš, že znamenají pro mladé lidi? Jakou mají funkci?

Kristína:

Tak předpokládám, nebo teda, myslím, že se to bude měnit s generacemi.

Myslím, že pro naši generaci to bylo primárně zjednodušení komunikace a nějaké snadnější propojení.

Takže například takové hromadné maily jsou extrémně otravné, zatímco prostě různé způsoby komunikace, které nabízejí služby přímo ty sociální sítě nebo služby navázané na ně, tak vlastně fungují mnohem pružněji s nějakou možností sledování reakcí od druhých a podobně. A pak samozřejmě předpokládám, že na ty sociální sítě se nabalí spousta dalších věcí, třeba zábavního průmyslu, který má za cíl tam ty lidi nějakým způsobem udržet a zabavit co nejdéle. S tím nemám osobní zkušenosti, protože jsem nikdy žádnou tu sociální síť nevlastnila.

Takže to, co já vidím, je jenom to, co vidím jako nepřihlášený uživatel z mého okolí. Třeba tu strukturu, jakou má Facebook a podobně, ale nemám s tím žádnou uživatelskou zkušenost.

Ema:

Takže myslíš, že to má nějakou esenci toho komunikátora?

Kristína:

Jako myslím, že na tom to zprvu ti lidé získali. Samozřejmě já jako nedokážu říct, co jim to všechno dává sekundárně, ale to, co já vnímám, když ty sítě nemám, jako první překážku, vzhledem k těm ostatním, je to, že oni se mnou hůře komunikují.

Ema:

Jasně, teďka se přesuneme na nějakou motivaci, proč vlastně zůstáváš offline. Ty teda říkáš, že sis nikdy sítě neměla. Proč vlastně?

Kristína:

No, zpočátku to bylo určitě motivované tím, že to rodiče nechtěli v těch, já nevím, nižších, středních třídách.

No a potom vlastně myslím, že mě tak nějak esenciálně odpuzují věci, které jsou moc rozšířené. Takže ve chvíli, kdy to začalo být mainstream, tak jsem přestávala mít zájem.

Ema:

A měla jsi o ně někdy zájem, když jsi byla mladší?

Kristína:

No ne, protože opravdu jako dlouho to bylo tak, že já jsem v podstatě na internetu moc nefungovala, protože třeba doma jsme měli počítač a na něm jsme měli počítačové hry.

Ale tak to jako nějak s internetem nekooperovalo.

Nikdy jsem nehrála takové ty multiplayerové online hry, takže vlastně pro mě byl internet opravdu spíš jako prostor pro hledání informací k referátům.

A jo, třeba jsem tam sledovala nějaký seriál, který jsem nemohla mít v počítači, ale...

Asi jsem nebyla úplně ta cílovka.

Ale potom už ve chvíli, kdy byl ten tlak na to, jako udělej si ten profil, aby prostě něco, tak já jsem se strašně zašprajcovala, že jako ne.

Mám prostě e-mail, dá se mi napsat e-mail, takže jako jaký pak, že nejsem jako dostupná.

A asi to byl zpočátku pro mě spíš takový jako pubertální odpor.

A pak jsem vlastně čím dál víc zjišťovala, že to vlastně ale vůbec nechci. Že to jako ani nepotřebuju, ani jako netoužím po všem tom, co jsem měla pocit, že z to jako plyne. Taková ta potřeba tak nějak odpovídat nebo být dostupná, což mě hrozně jako iritovalo.

Už vlastně s telefonem mě to trochu irituje, ale tak si říkám, aby někdo zavolaal, tak to už musí se něco jako dít.

Ale představa, že mi kdo chce, kdy chce napíše a já to budu muset kontrolovat, tak to nechci. Takže myslím, že to bylo hodně motivované prostě takovým jako vzdorem. Že mě v určité chvíli přišlo, že je na to jako vlastně čím dál větší tlak. A v podstatě to se asi nezmění. To asi trvá tohleto.

Jakože teďka už je třeba mnohem menší tlak na Facebook a větší tlak na jakoukoliv z těch alternativ třeba, ale obecně ten tlak jako furt vnímám, což je i vlastně část té motivace, no.

Ema:

Teď by mě hrozně zajímalo, jak se cítíš bez sociálních sítí. Jaké vidíš největší výhody, největší nevýhody?

Kristína:

Tak výhody jsou určitě v tom, že mnohem víc se mnou lidi komunikují jako lidi.

Jakože prostě přímo, protože to je mnohem jednodušší, vykomunikovat něco osobně, než psát e-mail nebo něco.

Taky, že mě jako mine spousta věcí, které mě ve skutečnosti fakt nezajímají. Když byly věci, o které jsem stála, jako třídní srazy, tak jsem vždycky někoho ukecala, aby mi o tom vlastně dal vědět, ale zároveň odpadlo to, že teď je nějaké hlasování o termínu nebo něco. Tak tyhle všechny věci jsem s klidem pustila a dozvěděla jsem se jenom ten závěrečný termín, prostě to rozhodnutí.

Stejně tak vlastně, když chodíme na volejbal, tak se tam vždycky vyhlásí datum, k tomu se lidi připisují a napíšu SMS, že přijdu nebo nepřijdu. Ale tohle to neřeším a nemám takový pocit, že bych to měla kontrolovat nebo něco.

Ale jinak vlastně ve skutečnosti většinu času ani nevím o tom, že existuje nějaká sociální síť. Přijde mi, že jsem dost zaměstnaná činnostmi od rána do večera na to, abych přemýšlela nad tím, že existuje nějaký jiný fragment reality, který mě míjí.

Takže spíš bych asi řekla, že život bez sociální sítě je takový, že nemám pocit, že mi cokoliv chybělo.

Ema:

A takže jsi spokojená takhle bez sociálních sítí?

Kristína:

Jo určitě.

Ema:

A jaké vidíš naopak podle tebe největší nevýhody?

Kristína:

No hlavně to otravuje lidi kolem. Můj bratranec, když se snaží svolávat Dračák, tak se vždycky snaží vymyslet nějakou tu síť. Říkal, tak zkusme prostě Discord nebo něco.

A já jsem říkala OK, protože na Discordu mám účet kvůli nějakým školním věcem, ale stejně se tam nikdy nepodívám. Na tohle nejsem zvyklá, protože jsem zvyklá kontrolovat e-mail a tím to vlastně hasne.

Takže stejně mi pak vždycky napíše SMSku, podívej se na ten Discord.

Takže to je takové trochu, no. Asi hlavně vnímám, že tím jako obtěžuju trochu, no. Že nejsem tak dosažitelná.

Ale chápu, že to je pro někoho prostě mnohem jednodušší, že to tam můžeme mít na jednom místě, než mi to vždycky přeposílat e-mailem.

Ema:

A měla jsi někdy potřebu se na sociální sítě připojit? Někdy v životě?

Kristína:

Ne, myslím, že ne.

Nic mě nepřinutilo se nad tím aspoň třeba zamyslet.

Jako hodně lidí třeba říká, že by se podívali na Twitter kvůli spravodajství, že tam jsou hodně spravodajské věci a účty.

Ema:

To je pravda.

Kristína:

Jeden čas jsem asi měla účet na Twitteru, protože jsem se dočetla v nějakém časopise, že papěř má účet na Twitteru, tak jsem to chtěla číst.

Ale pak jsem zjistila, že stejně na to zapomínám a že to nečtu, tak jsme si ten účet zrušila.

Ale to byl jediný účet, který jsem sledovala.

Ema:

Jasně.

Takže jsi neměla potřebu?

Kristína:

No fakt ne, protože tam není nic, co by mi to nabízelo, co by bylo pro mě lukrativní.

A jediný teda, ty impulzy jsou ve smyslu právě v uvozovkách nátlakovým, takže spíš naopak vždycky, když slyším, že někdo říká: „V tomhle segmentu a tomhle segmentu nemůžeš bez sociálních sítí být“, tak jsem vždycky říkala, tak bych v tomhle segmentu nebyla. To by bylo, kdyby mě někdo donutil!

Ale je pravda, že jsem to trochu takhle přiřazovala na ostatní.

Když jsem byla třeba v basketbalovém týmu a domlouvali se tam věci na Facebooku, tak já i moje kamarádka jsme ho v té době ho a ona si ho založila.

A všechny ty věci mi potom tlumočila.

Takže trošku to funguje i na nějakém lehkém vykořisťování lidí kolem.

Ema:

Pocítila jsi tím, že nejsi na sociálních sítích a že jsi mimo všechny ty věci, že ti něco uniká?

Nebo máš pocit, že ti život proklouzá mezi prsty?

Kristína:

V případě některých třídních akcí, to je pravda, že to někdy bylo bizarní.

Takže třeba před maturitním plesem se všichni domluvili s učiteli, že nepřijdou do školy, že holky budou dělat úkoly.

A nikdo mi to neřekl. A já jsem přišla a byla jsem tam 4 hodiny sama, ale hrozně jsem si to užívala, takže jsem byla z toho úplně nadšená.

Prakticky všechny moje aktivity vlastně jsou jednak na pravidelné bázi a jednak na bázi, že to organizují lidi, se kterými já se znám a pravidelně vídám.

Takže typově všechny akce v rodině, které se odehrávají, tak informačně jdou přes moji babičku.

A já k svojí babičce chodím dvakrát v týdnu, takže v podstatě vím všechno měsíce dopředu.

Opravdu se mi asi nikdy nestalo, že by se v rodině něco šustlo a já bych to vůbec netušila.

Kromě toho babička taky samozřejmě používá e-mail a obecně asi vlastně to souvisí s tím, že hodně akcí, kterých se jako nějak účastním, tak dělají starší lidi. Takže můj táta taky vždycky na promítání rozesílá e-maily.

A vlastně tím, že ještě celá univerzita fungovala jenom s e-mailem, tak to taky vlastně nebyl problém.

Jako jo, asi jsem třeba nikdy nebyla na žádném studentském pivu, když jsem si pak říkala:

„Do prčic, to jsem nějak prošvihla.“. Ale to nebylo jenom tím, že bych neměla ty sítě, ale já jsem prostě nevynaložila žádnou iniciativu. Bych se mohla kohokoliv zeptat, kde to je a tak, ale neměla jsem na to morál a asi ani chuť.

Ema:

Takže nemáš pocit, že by ti něco unikalo v životě tím, že nemáš sociální sítě?

Kristína:

Spíš ne, protože na takový ty akce, o kterých se nedozvím, od lidí, který znám, tak stejně by mě to většinou moc natáhlo.

A druhá věc je teda spravodajství a to jako cíleně nesleduji taky už dlouho, takže v tom je to naopak ještě výhoda, že prostě se nepohybuju po ničem, co by mi vnucovalo ty zprávy. Už jsem si taky přizpůsobila třeba e-mail, aby se mi tam zobrazoval nahoře sport a ne žádné zprávy ze světa a takhle, protože to vlastně nechci číst.

Takže spíš naopak. Spíš si myslím, že mi odpadlo spousta informačního balastu, o který vlastně nestojím.

Ema:

Ještě by mě teda hodně zajímalo, jak si ty na tom s udržováním sociálních vazeb a navazováním nových sociálních vazeb. Sociální sítě jsou v tomhle hrozně jednoduchý, přidáš si někoho do přátele, napíšeš mu a je to.

Tak by mě zajímalo, jak to děláš ty a jestli používáš nějaké nové metody?

Kristína:

No tak myslím, že jsem hodně rodinný člověk. Tím, že máme velkou rodinu, že z tátovy strany mám asi 17 bratrů a sestřenic, tak jsem si, podle mě vlastně skoro až do střední, všechny sociální moje potřeby saturovala uvnitř té rodiny. Nebo jako třídu jsem měla skvělou, měla jsem ji moc ráda, ale taky s těmi jsme se vydali každý den, takže vlastně nebyl problém navázat kontakt, když člověk prostě někoho měl rád, nebo byl někdo sympatický. Bylo to vlastně jednoduché, protože s tou třídou jsme prošli těch 8 let, tak to bylo super a mimo tu školu jsem vlastně občas měla nějaké kroužky, tak tam člověk tak nějak fungoval nebo nefungoval s těma lidma podle toho, jak si sedli. Jinak právě prostě jsme se pravidelně vždycky scházeli s těma babičkami a tak. Potom na té vysoké škole to bylo právě trochu otravné, že vlastně díky tomu, že člověk nezdílel ty hodiny úplně ve většině s těma dalšíma lidma, tak to bylo spíš horší. Ale taky si myslím, že jsem se s pár lidma docela hezky spřátelila a s některýma jsme nějak relativně v kontaktu.

Ema:

A jak si ten kontakt udržujete?

Kristína:

No třeba s jednou spolužačkou, se kterou jsme se občas jako doučovali, tak si třeba řekneme, že si koupíme nějakou hru a prostě si jí u ní doma zahrajeme. Takže se prostě párkrát do roka sejdeme nebo něco.

Nebo se potkáme třeba při něčem navázaném na školu. Ale jinak jo, ty mi trochu zmizely ze života, to je fakt.

No a teď vlastně asi hodně poslední dobou navazuju vazby prostě v kostele.

Lidi, co tam pravidelně chodí, tak člověk je zná. Tam jsem asi navázala víc přátelství.

I když tam jsou to většinou lidi o generaci starší třeba, nebo i víc.

Ale je to super, že vlastně vím, že se pravidelně v stejných kulisách uvidíme.

Já vlastně takhle za sebe vím, že mi nejde a ani to nedělám ráda, vytvářet nějaké prostory seznamování a takhle.

Mnohem víc mi vyhovuje, když už někde nějak ti lidi jsou dáni, a pak mě to hrozně zajímá, když mi něco o sebe řeknou nebo takhle ráda poslouchám, jak lidi vyprávějí.

Ale vytvářet ty situace, to je mi úplně cizí.

Ale když už ta situace tam nějak je, že se ti lidi nějak sejdou, tak to se mi hrozně líbí.

Takže asi mi právě vyhovujou takovýhle příležitosti, když se člověk opakovaně s někým setkává.

Ema:

Takže navazuješ nové vztahy jenom v tom nějakém svém kruhu.

Nevyhledáváš mimo tento kruh nové vazby?

Kristína:

Tak občas se objeví, že když jdu na akci, kam mě pozve někdo, koho znám, tak jsou tam i další lidé.

Ale samozřejmě vždycky to bude provázané. Asi těžko tam budou úplně cizí lidé.

Těžko bych se tam zaznamenala s nějakým levicovým voličem.

Určitě to budou spíš konzervativní, katolické kruhy.

Ema:

Co se týče udržování vztahů, tak mě ještě trošku zajímalo, jak to máš ty sama.

Ty aktivně třeba píšeš těm svým kamarádkám, kamarádům ze školy nebo jsi spíš pasivní a čekáš, až se někdo ozve?

Kristína:

Hodně to záleží na tom konkrétním člověku.

U některých lidí mě mrzí, že nějakým způsobem jsme tak pauznutí v tom vztahu.

Takže třeba když potom je nějaká příležitost, že má narozeniny nebo něco, tak se mu snažím napsat a doufám, že to nějak třeba nakopne, tu komunikaci.

A u některých lidí je to jinak.

Mně přijde, že vlastně strašně málo investuju do všech než těch nejbližších vztahů.

V tom smyslu, že už ve své vlastní rodině mám pocit, že abych ty lidi tak nějak v uvozovkách opečovala, tak je to dost práce.

Takže ve skutečnosti, což je strašné, ale zanedbávám i své nejbližší kamarády.

Je to v hierarchii až někde daleko zatím, jak moc pečuji o tyhle známosti, nebo taky ty vzdálené přátelé, řekněme.

V tom mám obrovské rezervy i u těch nejbližších, ale to není věc komunikace, to je fakt spíš věc času.

Takže já si to nedovedu prioritně nastavit, že když mám nějaký ten čas, tak vlastně vždycky nejdřív ho vložím do té rodiny a teprve když mi nějaký čas zbývá, tak si řeknu: „No, ale už je to fakt blbé, že už jsem dlouho neodpověděla tomuhle člověku, který mi psal něco.“

Tak se jako dokopu, ale vlastně je to pro mě strašná námaha, že pro mě mnohem snaží investovat čas a energii do toho, co vidím před sebou.

Proto jsou asi taky nejlepší pro mě udržovat ty přátelství, kdy se fyzicky v idáme, protože to je pro mě mnohem snaží s tím člověkem strávit půl hodiny dýl, když tam někde spolu jsme, nebo si s ním zajít na večeři, než si sednout a tři hodiny psát e-mail.

Ema:

Tak ještě by mě zajímalo, jak reaguje tvoje okolí nejbližších nebo rodiny na to, že jsi mimo sociální síť.

Kristína:

No, tak většinou byly nejdřív překvapené, ale většinou potom vlastně reagovaly docela pozitivně.

Což samozřejmě může být, že byly jenom zdvořilí, ale určitě se mi nestalo, že by někdo vyloženě byl otrávený nebo takhle.

Spíš říkali, že to je zajímavé nebo to by se mi možná líbilo, ale určitě první reakce bylo překvapení.

Občas zkoušeli, jestli nevyberu něco z těch možností, tak jsem říkala, ne nic.

Ale já jsem věděla, že většino to bylo tak, že jsem jim ukázala svůj telefon a oni to pak většinou pochopili.

Což je asi druhá věc, že ve skutečnosti strašně nechci chytrý telefon a bez toho mi přijdou ty sociální síť trochu k ničemu.

Sice samozřejmě všechny mají ty desktopový verze, ale v podstatě mi to přijde jako blbost.

Ema:

Myslíš si, že jsi ztratila kvůli tomu, že nemáš sociální sítě, nějaké vztahy ve svém životě?
Nebo se nějak omezil?

Kristína:

Myslím, že je možná těžší spíš s některými lidmi navázat kontakt.

Můžu si představit, že bylo asi mnohem snažší třeba dohledat lidi z třídy ze základky, než prostě jen tak náhodně zkoušet lidi, na kterých ještě mám nějaký kontakt.

Ale bohužel třeba s těmi lidmi ze základky, kromě jednoho kamaráda, na kterého nějaký kontakt mám, tak jsem se nikdy po tom ani netoužila.

Nebyla to úplně šťastně složená třída a na to nespomínám ráda.

A naopak na té střední, tak vlastně tím, že jsme tam byli těch osm let, když jsme měli různé maily a takhle, tak vlastně myslím, kdybych chtěla kontakt tak si ho rychle můžu vyhledat.

Takže tam to asi nepocituju.

Na té vysoké škole tak na půl, ale tam zase bohužel tak to bylo moc krátký. Já fakt potřebuji hodně dlouhý čas, než si tak nějak s těmi lidmi sednu. Ale na té vysoké škole to prostě nebylo dost dlouho, takže tam myslím, že nikdo úplně nepřekročil z toho vnějšího kruhu do toho vnitřního.

Ema:

Už jsem se už taky ptala na to, jestli se cítíš někdy vynechaná z nějakého programu, protože si zrovna nejsi nějaké facebookové skupině, kde se to odehrává. Na to si vlastně řekla, že tě to až tolik netrápí, že tam, kde chceš být, se k tobě dostane.

Kristína:

Jo, no, protože tak to nejbližší okolí to vlastně ví, protože už je to tak prostě navždy, takže se s tím jako počítá, že mě to prostě vyřizují buď sourozenci nebo mi to říkají osobně.

Ema:

Myslíš si, že tvoje vztahy, co máš teď nebo co navazuješ, jsou jistým způsobem o mnoho reálnější nebo silnější?

Kristína:

Jo, no určitě myslím, že ty vztahy, o které pečuju, tak jsou hodně pevný.

A i to vnímám v tom kontextu, že jsem si začala víc uvědomovat, jak jsou lidi smrtelní, že když někdo zemře, tak mě to osobně zasáhne, ne jenom z toho typu, který člověk soucítí s těmi nejbližšími a tak dále, ale že vlastně sám ten kus sebe musí pustit.

Nepotěšilo mě to, když mi to došlo, kolik jsem si vždycky udělala však těmi staršími lidmi, ale zároveň je to krásný.

Ema:

Naplňujou te tady ty vztahy, co si vytváříš v offline světě?

Kristína:

Určitě.

Třeba když jsem seznámala s paní Kostelníčkovou, která je přes 80, tak to, že ona si pamatuje konec války, je pro mě úplně fascinující, protože to je přesah do času někde do totální historie.

A je fantastické, že člověk žije a pohybuje se ve stejném městě jako já.

To se mi asi strašně líbí, že každý ten člověk nese s sebou to obrovské bohatství těch životních příběhů, což člověk může číst knížky a takhle, ale stejně od toho živého člověka je to příliš na jiné úrovni.

Ema:

Ráda bych věděla, jak trávíš svůj čas nebo jak ho zaplňuješ, co tě baví, v čem si myslíš, že vynikáš? Myslím si totiž, že sociální sítě hrozně ten čas zahlcují a je lehké do toho spadnout až do nějaké extrémní závislosti a často se stává, že když lidé z toho odejdou, tak začnou ten život naplňovat úplně jinak.

Tak by mě zajímalo, jak ho naplňuješ ty.

Kristína:

Myslím teda, že tenhle typ závislosti, co jsi zmínila, jsem vlastně zažila, akorát, že to nebylo na sociální sítě, bylo to na stránce o Narutovi, o anime, kde si myslím, že jsem vlastně fungovala co do toho typu závislosti skoro obdobně. Že jsem tam četla ty různá vlákna a komentovala, atd.

A vím, že mě to tehdy vlastně štvalo. Že jsem každý večer šla spát o hodinu později, než jsem chtěla a říkala jsem si, že To byl úplně k ničemu ten den.

A vím, že tenhle ten pocit frustrace jsem měla strašně dlouho.

Zpětně mě úplně fascinuje, že jsem tak dlouho s tím nic nedělala.

Takže to taky možná mohlo být nějaké spolupůsobení. Že jsem vlastně obecně od toho počítače chtěla spíš vzdalovat, než si tam přidávat aktivity.

A taky si nemyslím, že mám moc volného času.

Ale...

Jako v podstatě...

Mně spíš teď přijde, že mám teď potřebu si ten termín úplně nacpat od zhora až dolů.

A že mi to teda furt nestačí.

Ale v podstatě...

Jako mimo práci...

Ráda čtu.

Což teďka třeba nedávno jsem to vůbec nějak nestíhala.

A když jsem si říkala, že už to nezvládnou, když budu takhle nafungovat, tak jsem si knihu nacpala do všech těch různých volných cestovacích chviliek, že si budu číst.

Protože to je něco, co mě prostě nějak dobíjí.

Potom vlastně...

No, chodím dokostela.

Tam prostě trávím vlastně asi, řekla bych, docela dost času.

Což je taky něco, co vím, že potřebuju.

Protože zase je to vlastně úplně jiný prostor.

Ten kostelní prostor sám o sobě je nějaký... pro mě privilegovaný prostor v modlitbě.

Plus tam mám spoustu těch vazeb. Ve chvíli, když jsem tam začala chodit pravidelně, tak jsem pak zjistila, že ti lidi mě tam rádi vidí a že to dostalo i tu komunitní hodnotu.

I když jsem to tam vůbec nehledala, tak to se vlastně stalo. Nějak tak samo.

No a potom vlastně...

Teda hlavně jsem doma.

Ráda dělám celkem cokoliv s rodinou.

Moje malá sestřička je stejně ukecená jako já, takže z toho se dovedeme vymluvit díru do hlavy.

Ráda chodím právě k té babičce.

A tam vlastně vždycky je to ten program v podstatě takový, že sedíme v křesle a povídáme si.

A to je vlastně asi pro mě jeden z nejvíc, nějaký způsob zábavy, lomeno odpočinku, který je mi blízký, protože nemám pocit, že to je strata času a zírání do zdi, ale zároveň to nevyžaduje ode mě nějaké strašné vypětí. Prostě sedět v křeslech a povídat si, a do toho tam člověk má zmrzlinu nebo něco, tak to je super.

A zároveň často je to intelektuálně stimulující, bavíme o takových všelijakých teoretických problémech a tak, takže je to vlastně trochu ode všeho.

Takže je člověk s ostatníma, je to nějak smysluplný trávení času, ale není to něco, co by vžadovalo nějaký 105% energie. Takže to je taky něco, co mám hodně ráda.

I třeba doma, když s někým jenom sedíme a tři hodiny si povídáme, když náhodou to tak vyjde, takže ty tři hodiny mám, tak samozřejmě i jdu později spát, když tohle můžu mít.

Ema:

A když jsi říkala tu zajímavou stránku s Naruto tematikou, tak jsi říkala, že tě to frustrovalo, ten čas trávený tam.

A v jakém momentu jsi se rozhodla to zrušit? Co tě tomu přivedlo?

Kristína:

Kdy se to stalo to přesně nevím. Ale myslím si, že to začalo tím, že jak jsem právě chodila pozdě spát, tak jsem třeba úplně flákala svoji večerní modlitbu.

A po tom mi nějaký kněz dal nějakou modlitební knihu a já se podle toho začala modlit. A tím, že jsem takhle večer najednou trávila výrazně delší čas s něčím jiným před spaním, tak mě to i nutilo tam ten prostor nějak vytvořit

To samé byl prostě YouTube a videa a všechny tyhle různé věci, které dovedly člověka sežrat, když nechtěl dělat práci.

Klasická prokrastinační místa. A s tím jsem podle mě válčila ještě i na bakaláři určitě.

Ale pak to, že vždycky přišly chvíle, kdy jsem zjistila, že to zvládnou, že bylo zkouškový a tak jsem se týden učila a nic z toho jsem nedělala, jenom jsem si třeba večer přesně s babičkou něco pustila, a najednou jsem zjistila, že mi to přináší větší radost, že se na to celý ten den těším, ale že nemám špatný svědomí, kolik času jsem tím strávila.

A myslím, že fakt teprve někdy ke konci toho bakaláře mi v určitý chvíli došlo, že přece já jsem pánem toho, jak budu nakládat s tím časem.

A když ty věci nepotřebuji, protože jsem věděla, že jsem byla dva měsíce a žádný internet jsem neměla a prostě nic se nestalo. Nespadlo mi nebe na hlavu.

Tak jsem se řekla, že už se vůbec nebudu vracet k tomuhle typu zábavy, protože vidím, že je to vlastně postavené na algoritme, které nejsou dělané pro to, aby mi pomohly, spíš aby mě získali na tu maximální možnou dobu.

A to samé byl ten chytrý telefon.

Já jsem neviděla lidi, u kterých bych dovedla říct, že chytrý telefon zlepšil jejich kvalitu života a nic jim nesebral.

Vždycky jsem viděla, že se za to něčím platí a typicky lidi kolem mě zatím za to platili podle mě velkou cenu.

Já jsem si říkala, že já nejsem tak silná, abych to mohla mít a netrpět těmi vedlejšími efekty. Takže to nebudu mít vůbec a ušetřím si celý ten boj, který bych musela svádět.

A to samé vlastně i s tím internetem.

Když člověk nemá v kapse, tak kdekoliv je pryč, tak tohle to neřeší, kdekoliv je nadovolený, tak tohle to neřeší.

Ema:

A myslíš, že ten svůj volný čas strávíš efektivně, kvalitně?

Kristína:

Jako ráda bych řekla, že jo, ale přijde mi, že ho mám pořád nějak málo.

Takže nevím. Ale snažím se. Přijde mi, že teď už jo.

Ema:

Dokázala jsi si to tak nějak nastavit sama pro sebe, aby ti to vyhovovalo?

Kristína:

No jako rozhodně si prostě nemyslím, že to, čím ten čas strávím, jsou věci, které za to nestojí. Určitě bych si prostě přála, aby toho času bylo víc a abych třeba některé věci zvládla lehčeji. Jakože třeba mi trvá hrozně dlouho udělat myčku, tak to není věc, která by mě extra naplňovala.

Tak jsem k tomu zase začala poslouchat audioknihy a vlastně mi tak už tolik líto toho, že tím strávím třičtvrtě hodiny.

A zase mám pocit, že si naposlouchám něco, co bych si jinak jako neposlouchala.

Ema:

Takže zo začiatku sa Ťa spýtam, že či s nahrávaním súhlasíš a že či súhlasíš s tým, aby som tie dáta spracovávala v prospech toho výskumu samotného. Všetky mená a všetky informácie budú pod anonymným štítkom.

Denisa:

Okej.

Ema:

Súhlasíš takisto s nahrávaním na diktafón?

Denisa:

Ano. Dobre.

Ema:

Takže zo začiatku sa môžeš tam predstaviť, čo robíš, koľko máš rokov? Čo Ťa zaujíma, proste v jednej vete.

Denisa:

Mám 27, som doktorka, som psychiatricka, mám rada ľudí, rada sa socializujem a mám rada adrenalínové športy, knihy, literatúru a dobrých priateľov.

Ema:

Vedela by si nám povedať, čo pre teba znamenajú sociálne siete, akú funkciu plnia v našich životoch, akú funkciu plnia hlavne v životoch mladých ľudí?

Denisa:

No podľa mňa, čo to znamená pre mňa a akú funkciu to plní v životoch mladých ľudí, si myslím, že môžu byť kľudne 2 úplne odlišné veci. Pre mňa to je hlavne komunikačný nástroj, ale v zmysle skôr takej konštruktívnej komunikácie, proste dohadovania sa na veciach, ušetrenie peňazí na esemeskách a telefonátoch. A čo to znamená pre mladých ľudí v súčasnosti, tak asi ako pre koho, ale, ale myslím si, že asi viac ako pre mňa.

Ema:

A považuje sa za niekoho, kto sa od tých sietí istým spôsobom odpojil. Máš teda messenger?

Denisa:

Áno, mám messenger a mám facebook. Možno Youtube, Spotify, ak sa toto považuje nejakým spôsobom za sociálne siete. Nemám Instagram, nemám Twitter, nemám TikTok.

Ema:

A mala si niekedy Instagram alebo TikTok?

Dia:

Nemala som. Chcela by som Twitter. Ale to je jediná teda ako sociálna sieť, nad ktorou kvôli správam a nejakému všeobecnému dianiu vo svete premýšľam, že by som si ju stiahla.

Ema:

Čo bol tak pre teba počiatočný impulz si tie siete nezaložiť úplne všetky, čo ťa k tomu motivovalo a prečo si to vlastne držiš takýto životný štýl?

Denisa:

No ako začalo to úplne nevinne tým, že som vlastne mala slabý telefón na to, aby som si mohla stiahnuť nejaké super sociálne siete. Ale to bolo iba veľmi na začiatku. Vlastne v momente, čo si to začali všetci sťahovať a publikovať svoj život na sociálnych sieťach a vlastne som videla, aký to má na nich vplyv - ako sa vlastne všetci trošku tvária, že im na tom nezáleží, ale vlastne ako nepriamo z toho vyplývalo, že im na tom záleží strašne, strašne moc - vlastne na tom contente, ktorý tam pridávajú a na tých reakciách toho okolia na ten ich obsah atď. Tak vlastne čím viac som toto videla, tým viac vlastne som mala pocit, že je správne, že to nemám. Že to takto vlastne ja necítim a ani to nechcem tak to mať. To, čo ma v prvom rade odradilo bolo, že mi prišlo, že ľudia zdieľajú príliš intímne veci za účelom dosiahnutia nejakej reakcie, ideálne pozitívnej, ale asi a priori mi prišlo, že je vlastne jedno, aká je tá reakcia. Proste nejaká reakcia tam musí byť. A keď neprichádza, tak vlastne sú schopní ísť viac a viac do hĺbky a viac a viac do tej intimity. A to mi vadí.

Ema:

Takže ti vadí, že tie sociálne siete by ti ubrali istú časť súkromia, ktorú ty nechceš odhaľovať.

Denisa:

Určite a hlavne ten dôvod, prečo by som ju mala odhaľovať, mi príde nedostačujúci.

Ema:

Takže keby si to mala zaobaliť, tak tvoja motivácia je, že ti vadí tá extrémna nejaká zdielnosť ľudí. Ty nie si typ človeka, ktorý by to potreboval.

Denisa:

Dalo by sa to tak povedať.

Ema:

Mala si to tak vždycky alebo ten odpor k sociálnym sieťam začal niekde na strednej alebo na vysokej?

Denisa:

Určite som to tak nemala vždy. Pamätám si, že keď mal boom Facebook, tak som si tam tiež pridávala fotky a tiež som sa tešila z toho, že sa niekomu páčim a tiež som sa snažila na tých fotkách vyzerat' tak, aby som sa niekomu páčila atď. Ale vlastne čím viac som to robila alebo teda čím viac som nejakým spôsobom zrela v tomto, a aj asi čo sa týka môjho sebavedomia, tak tým viac som si uvedomovala, že vlastne nepotrebujem súhlas mojich 600 priateľov na Facebooku o tom, že som dosť dobrá. Vlastne v tomto momente som nejako postupne prichádzala na to, že vlastne mi to nič iné okrem toho neprináša a to, čo mi to prinášalo, som už nepotrebovala.

Ema:

Tie sociálne siete sú momentálne veľmi naviazané na všetky sociálne nejaké procesy a je vlastne istým spôsobom hrozne ťažké sa týchto sociálnych procesov vzdať. Je pre teba ťažké žiť v takomto offline móde, tzn. nevidieť všetky tie správy na twitteri, nevidieť všetky tie fotky na Instagrame ... Vadí ti to, že o to prichádzaš?

Denisa:

Strašne dlho mi to nevadilo vôbec, ani som nevnímala žiaden deficit nejakých informácií. V tejto chvíli mi vadí, že mám nedostatočné informácie o správach o dianí vo svete, preto som

na začiatku vravela o tom Twitteri. To som si spôsobilá aj sama, že som sa vlastne cielene odstraňovala z jednotlivých spravodajských médií počas covidu a počas začiatku vojny, pretože ich content proste mi prišiel emočne podfarbený a nebavil ma. Teraz, keď už sa to vlastne upokojilo, tak zase naopak vidím, že mám malý prehľad o politike, o dianí vo svete a týchto veciach a v tomto smere hľadám nejakú alternatívu. Zatiaľ to vykrývam tradičnými médiami a funguje to. Ale hovorím, alternatíva, že si stiahnem Twitter kvôli spravodajstvu je pre mňa reálna.

Ema:

Ako sa cítiš bez sociálnych sietí? Aké sú nejaké najväčšie výhody toho byť bez sociálnych sietí pre teba?

Denisa:

Cítim sa super. Cítim sa spokojná sama so sebou. Cítim sa celkom nezávislo, sebavedome v zmysle, že si fakt cením, že som spokojná sama so sebou bez toho, aby som potrebovala nejakú spätnú väzbu od neznámych alebo známych ľudí. Zároveň cítim väčšiu voľnosť v rozhodovaní sa, väčšiu autenticitu, cítim sa menej ovplyvnená nejakým mainstreamom atď.

Ema:

A aké vidíš najväčšie nevýhody?

Denisa:

No ako hovorím, tak to spravodajstvo mi vadí. Nič iné ma asi nenapadá, pretože vlastne veci, ktoré by mi mohli vadieť, že mám malú zásobu trendov, čo sa nosí a takýchto vecí, tak ja si ich dohľadám inde. Čiže ja keď mám nedostatok, vymyslím si módnych trendov, tak si proste otvorím Pinterest, ktorý inak nenavštevujem, ale v tej chvíli sa nasýtim tými podnetmi, ktoré hľadám.

Ema:

A hovorili sme o tom twitteri, že by si sa možno na to prihlásila kvôli tomu spravodajstvu, pociťovala si niekedy potrebu sa prihlásiť napríklad na Instagram?

Dia:

Nie.

Ema:

TikTok?

Dia:

Nie.

Ema:

Nemala si nikdy potrebu byť v tom kruhu, v ktorom sú vlastne tvoji kamaráti, tvoje okolie?

Denisa:

Raz mi muž na rande povedal, že to, že nemám Instagram je redflag. Tak to bol asi jedinýkrát kedy ma trochu mrzelo, že si niekto o mne myslí, že som divná, kvôli tomu, že nemám Instagram.

Ema:

Ale ani to ťa neprinútilo sa pridať na siete.

Dia:

Ale nie, práve naopak. Veľmi rýchlo som potom vytriezvela zo záujmu o toho človeka. A tak ma to znova utvrdilo v tom, že predsa jeho priazeň nemôže stáť na tom, že či mám alebo nemám Instagram.

Ema:

Pocit'uješ niekedy FOMO tým, že sociálne siete nemáš? Máš pocit, že sa niekde možno niečo deje a ty o tom nevieš a je ti to možno ľúto?

Denisa:

Ja si myslím, že toto sa deje aj v reálnom svete. Ja poznám tento pocit z čias, keď som bola mladšia a dialo sa mi to bez sociálnych sietí. Proste v reálnom čase. Že som niekde odišla s rodičmi na víkend a potom som sa dostala ku informáciám, kde všade boli kamaráti a čo robili a mala som pocit, že som o niečo prišla a že práve toto bol ten jedinečný večer, ktorý už nezažijem. Ale vlastne ruka v ruke s tým, ako som dospievala, som si uvedomila, že to tak nie je a že tých večerov je stále kopa a že vlastne sa na to takto pozerat' netreba. Takže v

momente, keď som si toto vysporiadala sama so sebou v tom reálnom svete, tak si myslím, že by sa ma tento problém asi ani netýkal ani v tom online priestore. A myslím si, že som našla nejaké spôsoby, ako sa vyhnúť tomu pocitu. Som obklopená ľuďmi, ktorých mám rada, ktorí sa socializujú, ktorým proste dôverujem v zmysle, že mi odporúčia to správne miesto a tú správnu akciu, kde byť atď.

Ema:

Okej, tak to je zaujímavé, prejdeme na nejaké udržiavanie a nadväzovanie nových vzťahov. Zaujímalo by ma, že či ty sama nadväzuješ v offline nejakým spôsobom kontakty. A druhá vec je, ako tie vzťahy udržuješ?

Denisa:

Nadväzujem kontakty v offline priestore asi nejakým štandardným spôsobom. Takže cez kamarátov a kamarátky majú kamarátov alebo potom vlastne cez nejaké koníčky a v práci. Proste kde koho stretnem a je to fajn. Vlastne tí ľudia sa väčšinou nejakým spôsobom priťahujú. Naopak mi príde, že toto online zoznamovanie po sociálnych sieťach, je takou nejakou výsadou éry, keď fungoval Pokec a že vlastne keď si teraz predstavím, že mi by mi niekto takto napísal, čo i len na messenger, tak mi to vlastne príde hrozne vtipné a archeické. Mám pocit, že ten človek trochu zaspal dobu, keď sa toto deje. A keď je to úplne neznámy človek a vlastne ti takto náhodne napíše tak ma trochu desí predstava, ako sa dostal k môjmu profilu a prečo práve k môjmu a veľmi ma tento typ priazni neteší.

Ema:

A ako udržuješ tie vzťahy, ktoré už máš už naviazané?

Denisa:

Akoby tak na to používam messenger. Nie som úplne ako izolovaná v tomto smere, ale nepíšem si veľa popravde. Vlastne moja skúsenosť je taká, že buď som v kontakte s ľuďmi, ktorí sú schopní to nejakým spôsobom pochopiť, že skôr či neskôr proste prídu na to, že taká som a že to nie je vlastne nič proti nim, ale že toto je môj nejaký Modus operandi, v ktorom fungujem, alebo to proste nevydrží. Stalo sa mi to, že som mala v okolí ľudí, ktorým tento kontakt, ktorý som schopná ja dať v tom online priestore, nestačil a stroskotalo to. A ja si aj s odstupom času myslím, že je to blbý dôvod, prečo by dobré vzťahy mali stroskotať.

Ema:

Takže začala si používať iné metódy na kontaktovanie svojho okolia?

Denisa:

Určite volám, používam esemesky, nie som úplne mimo nejaké komunikačné prostriedky, to nie. Ale nie som typ, ktorý odpisuje na správy 30× za deň. Odpíšem ráno a odpíšem večer a keď som zaneprázdnená cez deň, tak odpíšem ďalší deň. A mám pocit, že ak by sa dialo niečo súrné, tak by som komunikovala cez telefón, akože cez klasické volania alebo cez esemesky.

Ema:

Ty už si to tak trochu načrtla, ale zmenil sa tvoj okruh ľudí alebo mení sa tvoj okruh ľudí tým, že na tých sociálnych sieťach nie si?

Denisa:

Keď to bolo v nejakej súvislosti so strednou a tak, keď tie priateľstvá alebo tie vzťahy neboli také hlboké, keď vlastne to boli povrchné, tak áno, tam tento typ vzťahov kvôli malému kontaktu v online priestore častokrát skončil. Ale vzťahy vo väčšej hĺbke to nijak neovplyvnilo.

Ema:

Ako reaguje na to tvoje okolie, že nemáš Snapchat, že nepoužívaš také tie klasické sociálne siete, ktoré používajú všetci?

Denisa:

Ako kto, ako kto. Hovorím, už sa mi stalo, že niekto povedal, že je tu redflag. Väčšinou ľudia, ktorých si cením, to považujú za obdivuhodné nejakým spôsobom. Ja vlastne o tom hovorím až keď sa ma na to niekto cielene spýta. Nie je to niečo, čím by som sa chválila alebo čo by som považovala za dôležité zmieniť. Je to také odo mňa, pre mňa. Vlastne v súčasnej dobe, keď to niekomu hovorím, asi cítim trochu hrdosti na seba. A keď to nevidím na tom druhom človeku, tak si ho možno tak trochu dávam do takej škatuľky.

Ema:

Takže si sa skôr stretla s obdivom než nejakými negatívnymi postojmi. Cítila si sa niekedy tým, že nemáš sociálne všetky sociálne siete istým spôsobom zabudnutá alebo vynechaná z nejakého programu?

Denisa:

Nestalo sa mi to. Popravde vždycky sa nájde niekto kto mi o tom dá vedieť. Ja vlastne ani neviem, o čo prichádzam v niektorých aspektoch. Vlastne celé moje okolie je nejakým spôsobom uzročené s tým, že ten Instagram nemám. Tie informácie sa vždycky k tebe nejak dostanú - tie, čo vlastne potrebuješ a tie, ktoré sú pre teba dôležité.

Ema:

A mám tu teda ešte takú poslednú veľkú oblasť. Nejaké reflektovanie voľného času mimo sociálnych sietí. Ako ty reflektuješ svoj voľný čas bez sociálnych sietí?

Denisa:

Tak takto. Ja taktiež používam telefón, takže tiež ho mám v ruke a robím na ňom úplne bezprecedentné činnosti, ktoré nemajú konca. Ale áno, asi mám menej príležitostí sa takto proste v tom zacykliť. A čo robím? Čítam knihy, počúvam hudbu.

Ema:

Cítiš sa obecné, že máš viac času, ktorý môžeš naplniť kvalitnejším programom?

Denisa:

Neviem, neviem, ako na to odpovedať. Popravde, nedovolila by som si tvrdiť, že kvôli tomu, že nepoužívam sociálne siete v takomto množstve, tak že trávim svoj čas akože omnoho kvalitnejšie. To si, to si nedovolím tvrdiť. Zároveň asi ako screen time mám menší, ale taktiež si myslím, že tu nejde o kvalitu, skôr o to, že ľudia, ktorí používajú všetky možné sociálne siete, tak niektorí môžu mať 8 hodín na telefóne denne, čiže proste polovica skoro času, ktorý sú hore bez spánku. Takže ten voľný čas je vlastne úplne minimálny a tráviš ho na tom médiu. Ja som nikdy nemala vlastne takéto vehementné trávenie na sociálnych sieťach. Takže ja neviem povedať, či ho trávim kvalitnejšie, lebo ho trávim vlastne tak, ako som ho trávila vždy. Mne príde, že v rámci môjho denného programu je vlastne strašne ťažké tam do toho vsunúť 8 hodinový screen time. Som v životnej situácii kedy môj deň vyzerá tak, že si vlastne nemôžem mať takýto screen time. Práve naopak. Keby som mala toľko investovať ešte do

toho života v tom online priestore, tak vlastne mi nezostane žiaden čas pre samu seba. A ten čas pre samu seba je pre teba omnoho dôležitejší, ako pozerat' na Instagram a na Facebooku.

Ema:

Takže si ten čas vážiš oveľa viac.

Denisa:

Presne. Omnoho radšej proste sa s niekým stretnem na pive a porozprávam sa o tom, aký mal namiesto toho, aby sme si 2 hodiny o tom písali.

Ema:

Tak už nahráváme a ještě se tě musím teda na začátku zeptat, jestli s nahráváním souhlasíš a jestli souhlasíš s tím, že budu ty tvoje data zpracovávat pod anonymním jménem a jestli jsi oboznámený s tím výzkumem.

Filip:

Ano, souhlasím.

Ema:

Tak jestli bys jenom na začátek řekl něco o sobě, kolik máš let a co děláš.

Filip:

Je mi 28 let a jsem plně zaměstnaný na plný úvazek a zároveň dálkově studuji vysokou školu.

Ema:

Tak jo, tak můžeme rovnou přejít k těm výzkumným otázkám.

První otázka se týká sociálních sítí obecně a zajímalo by mě, co pro tebe jako osobu znamená pojem sociální síť. Co si pod tím představíš, jakou to má funkci, jakou to má funkci pro mladé lidi a tak.

Filip:

Ta funkce se asi v průběhu času trochu změnila a nějakým způsobem se vyvíjí, ale určitě to začínalo v tom, že ty síť měly spojovat a stát se nějakým online prostorem pro setkávání a domlouvání se bez nutného fyzického kontaktu. což je způsob, kterým využívám Messenger já - jako prodlouženou ruku SMSky. Zároveň využívám sociální síť Facebook ke spravodajským účelům, kde sleduji zprávy a sleduji spoustu analytiků, kteří se vyjadřují k aktuálním tématům, které řeší média a celospolečenským tématům a ekonomickým tématům, což je můj obor. Takže se to stává potom mým náhledem do širších obzorů různých jednotlivců, se kterými já souhlasím. Anebo někdy také ne, ale dává mi to větší rozhled než jenom čistě objektivní zprávy z médií bez jakýchkoliv subjektivních zabarvení. A také v těch zprávách často nenajdu tak rozsáhlé analýzy, které bych tam někdy vyžadoval. Potom jak využívají lidi obecně sociální síť, tak už jsou to i věci, které pro mě vůbec nemají smysl. A to je ukazování se navzájem, sdílení svých zážitků a prožitků a to právě i s cizími lidmi. To já už si pak raději sdílím s nimi samotným osobně. Toto všechno plus ještě zábavná

videa už jenom potom slouží k jakési prokrastinaci. Momentálně největší devíza sociálních sítí, že zahltily ten prostor krátkými videi, které dostávají do lidí dopamin a je to i jednoduchý způsob, jak dosáhnout nějakého krátkého momentálního štěstí, což by se už potom takovou definicí dalo asi přiblížit, jako hodně jednoduše k drogám a myslím si, že ty sociální sítě v sobě mají právě ten problém, že ta závislost tam opravdu je. Vlastně se nad tím, co se týče těch závislostí a léčení, se z toho dá přemýšlet úplně stejným způsobem.

Ema:

A věděl by jsi tak odhadnout, kolik času tak na nich strávíš na tom Facebooku, když už ho máš?

Filip:

Momentálně příliš. Řekl bych určitě dvě hodiny denně, z čehož právě částečně je například dojíždění, kde to strávím produktivně, že čtu vlastně, využívám k tomu ty informativní účely. Ale mám momentálně problém s tím, že obzvlášť potom večer, místo toho, abych otevřel knihu, tak si otevřu ten Facebook, kam také jednoduše zklouznu k těm krátkým videím a momentálně hodně silně uvažuji nad tím nějakým způsobem ten Facebook a tuto jednu sociální síť, kterou používám, nějak osekát. Je to teď pro mne téma. Zase nerad bych se zbavil toho informačního zdroje a tak budu hledat cesty, jak to udělat.

Ema:

Jak to nahradit, ten informační kanál?

Filip.

Ani ne nahradit, ale spíš jak to regulovat.

Samozřejmě mě napadá zkusit najít nějakou aplikaci, která by to dokázala osekát třeba, nebo zkrátka s tím bojovat sám. A nebo to kombinovat způsobem například vrátit se částečně k tlačítkovému telefonu anebo omezit funkce toho telefonu obecně.

Ema:

Takže přemýšlíš spíš, že bys ten Facebook používal jenom na počítači? Aby to nebylo tak jednoduchý?

Filip:

Ne, na počítači se děje to samé.

Ema:

Chápu, ale není to tak jednoduchý se k tomu dostat.

Filip:

To je pravda. Je to jedna z možností.

Ale stejně bych tam jednoduše mohl zkusnout těm videím, které tam fungují úplně stejným způsobem.

Ema:

Jo, určitě. A co je ten hlavní důvod, proč se od sítí distancuješ?

Co byl nějaký hlavní impuls k tomu, se od těch sítí nějak odpojit?

Filip:

Já jsem si je založil, teda i Facebook jako takový jsem si založil snad jako poslední ve třídě na gymnáziu. A ten důvod vlastně byl docela pošetilý. Protože mi to přišlo, že to mělo takový boom a bylo to tak najednou normální a běžný, že mi právě přišlo zajímavější to nemít.

A tak to byl prvotní důvod, proč jsem to měl vůbec tak pozdě.

A potom, když jsem přišel na pár let k tlačítkovému telefonu, tak jsem se hlavně chtěl zbavit té prokrastinace. A obecně jako okusit zase trošku život tak, jak to měli naši rodiče, a být alespoň trochu víc offline, než je to běžné. Takže najednou se každá cesta někam stávala větším dobrodružstvím. A zároveň člověk byl vždycky spojen telefonem, SMSkou s někým. Takže nebylo to na úrovni těch našich rodičů, ale tohle to byl hlavní důvod - prokrastinace a taková dobrodružnost.

A takový trošku okusit, být odkázaný trochu sám na sebe, to mi přišlo zajímavé.

Třeba mi přišlo lepší, že člověk se najednou víc soustředil na to, kde se vlastně ocitá a najednou člověk víc potřeboval posilovat svůj orientační smysl .

A v podstatě si často lidi tam jenom zadají zase adresu a ta už jim jenom ukazuje jenom šipky, že v podstatě stále neví, kde třeba v tom městě nebo v přírodě se ocitají, což mě procvičovalo i jako paměť, protože jsem si tohle musel najít dopředu a zapamatovat.

Tak to byly ty hlavní důvody.

Ema:

Pocíval si tuhle averzi i na na vysoké škole?

Filip:

Na vysoké pak jako naopak jsem se vyloženě odebral k tomu tlačítkovému telefonu.

Ema:

Jaké byly tvoje očekávání od odchodu z online světa?

A to jsi právě řekl, že by jsi chtěl přiblížit k tomu offline světu, co zažívali naši rodiče.

Filip:

Jo, jo, jo.

Ema:

Bylo pro tebe těžké si udržet tady ten status offline pústivníka?

Nebo stále je? Nebo není?

Filip:

Ted' se za poustevníka vlastně nepovažuji právě z hlediska toho, jak vysokou laťku jsem si v tom sám nastavil tím tlačítkovým telefonem.

Ale když jsem ho měl, tak překvapivě to tak těžké nebylo.

Najednou člověk prostě to neměl a ani mi nepřišlo, že bych to musel nějak vysvětlovat hodně, jako nikdo to neschazoval.

Bud' to lidi překvapilo vyloženě pozitivním způsobem i s podporou, anebo překvapilo tak lidi, že to by teda nezvládli, ale nikdy že by to zatracovali.

Takže spíš to vždycky mělo, že to lidi až trošku inspirovalo.

Ema:

Takže je to pro tebe jednoduché, když to tak poslouchám, být mimo ty všechny sociální sítě.

Filip:

Asi nejtěžší bylo udělat ten první krok, koupit si to a přejít na ten tlačítkový telefon.

Tak už pak to tím, že člověk už jenom měl to, a já jsem v tu chvíli ani nemohl zapnout žádný smartphone. Ten mi prostě odešel a já si řekl, nahradím to jenom tlačítkovým telefonem.

Což třeba v dnešní době by tam mohla být furt ta tendence, jako v šuplíku mám smartphone, můžu ho zapnout.

Ema:

A když ses potom vrátil k tomu svému chytrému telefonu, bylo pro tebe pořád tak jednoduché si držet ten odstup od sociálních sítí?

Filip:

Ne.

Ted' to není jednoduché.

Ted' ta pachut' prokrastinovat na tom je obrovská.

Je to chut', ale taková negativní.

Takže právě to je pro mě tématem, jak zase se nějakým způsobem vzdálit od toho.

Ema:

Jak se cítíš ty bez všech sociálních sítí, kromě teda Facebooku? Cítíš se, že ti něco uniká, nebo naopak něco získáváš?

Filip:

Ne, ne, ne. Naopak se cítím, že i ta jedna sociální síť, ten Facebook, je takové jakési břímě, které nosím v kapse.

A když třeba odjedu někam do přírody a vyloženě ten telefon nějakým způsobem vypnu, nebo ho třeba položím na chatě na stůl a jsem bez něho, respektive když tam třeba není signál, a vlastně mi v přírodě pak stačí vyloženě ty offline mapy, tak jsem mnohem šťastnější.

Ema:

A měl jsi někdy chut' si nainstalovat všechny možné sociální sítě jenom z toho důvodu, že to mají všichni tvoji kamarádi a že si tam posílají věci a ty jsi mimo to? Měl jsi někdy nějaký pocit nebo chut' se do toho pustit?

Filip:

Ne. Jeden čas jsem přemýšlel nahradit ten Facebook Twitterem právě kvůli tomu informačnímu důvodu a hledisku, což je prostě to jeho hlavní téma. Ale to jakmile bylo koupeno Elonem Muskem, tak to pro mě bylo totálně zdiskreditované.

A nebylo to kvůli ostatním lidem, bylo to kvůli mně zase.

Ema:

Jaké vidíš největší výhody toho, že jsi mimo sociální sítě?

Filip:

Výhody být mimo sociální sítě. Člověk pak víc vnímá ten svět kolem sebe.

Najednou se víc soustředí, sleduje přírodu, sleduje, jak se chovají lidi, sleduje, kam vůbec jako jde, kam směřuje ten člověk.

A to je místo toho, aby koukal do světící obrazovky.

Ema:

A nevýhody?

Filip:

Co se týče těch sociálních sítí, které nemám, tak nevidím žádnou nevýhodu.

A nebýt vůbec na tom Facebooku, což dneska to jde rozdělit na ten Messenger a Facebook, že teoreticky hodně lidí si nainstaluje jen ten Messenger pro ten chat a ten Facebook má vymazaný.

Nemít ten Messenger, tam určitě by byla nevýhoda, že bych ztratil kontakt s hodně známými.

Nemít vyloženě ten Messenger, bez toho vím, že bych se dnes neobešel. Kdybych musel napsat spoustu lidem, ať mi pošlou telefonní číslo a všichni jsou na to tak zvyklí. Víím, že bych je tím vlastně jenom neobtěžoval.

Ema:

To je zajímavé, a té práci se často věnujeme fenoménu FOMO. Pocítil jsi ty někdy tím, že jsi mimo sociální síte, tak že o něco přicházíš?

Filip:

Ne, ne, ne, já na to trpím, co se týče eventů a událostí a různých akcí, oslav a tak, že už třeba dokonce vím, že tam ani nebudu chtít někam jít, protože na to nemám ani třeba energii. Ale stejně FOMO prožívám, protože bych si nejraději byl na obou místech zároveň.

Ema:

Ale není to sociálními sítěmi?

Filip:

No, to mluvím o sociálním setkání, jako fyzickém, reálném, přesně. Co se týče právě těch událostí, tak o těch já teda vím často díky Facebooku. Nebo můžu vědět. Ale takové to na Instagramu, že nevidím fotky a videa ze dovolených, tak to nemám.

Nemám to vůbec, protože to mi naopak přijde strašně takový povrchní, že tam člověk celý rok nic nedá a pak se musí pochlubit a nějak se nechat speciálně u toho ještě natočit... To když je to někdo, na kom mi vyloženě záleží, tak si to můžeme poslat a něco si o tom rovnou říct.

Ema:

Ještě mě zajímá, že když jsi měl třeba ten tlačítkový telefon, jak probíhalo jednak udržování starých sociálních vazeb a jak si na druhou stranu navazoval nové vztahy?

Filip:

Je pravda, že vlastně já když jsem měl ten tlačítkový telefon tak jsem měl třeba ten Facebook k dispozici na počítači, takže když jsem se potřeboval na něčem domluvit bez kontaktu v telefonu, tak jsem to mohl vyřešit večer.

Ale nezahlovalo to ten můj den, každodenní.

A jak jsi na začátku řekla, že to je ta možnost mít to skrátka jen na počítači, tak vlastně teď, když nad tím zpětně přemýšlím, to fungovalo perfektně. Že jsem nebyl úplně odstřížený, ale měl jsem na to jednou tím pádem dedikovanou maximálně hodinu večer při tom, kdy stejně něco dělám na tom počítači třeba.

Takže to neobsahovalo tu prokrastinaci, která je tím největším problémem.

Ale naopak, co se týče nějakého seznamování a udržování kontaktu, tak ty jsem tam k dispozici měl.

Ale co se týče toho seznamování, tak mi přišlo, že to bylo nějakým způsobem jednodušší.

Člověk se na jednu nebral za jistotu, že se můžete nějak dohledat potom někdy zpětně a věděl, že každý ten kontakt může být pomíjivý a raději si to číslo třeba vyměnil.

Tak celý ten kontakt byl najednou takový přítomný.

Ema:

Myslíš, že ten kontakt, který si navázal v offlinu, byl nějakým způsobem reálnější?

Měl jsi z toho pocit, že byly silnější?

Filip:

Rozhodně reálnější byla ta chvíle toho setkání.

Měl jsem pocit, že podobně jak jsem mluvil o tom cestování nebo vnímání toho dění kolem sebe a přírody a lidí kolem sebe i sebe samotného, tak ten kontakt najednou byl přítomnější.

Byl intenzivnější.

A to už možná byl můj subjektivní pohled, ale vnímal jsem to tak.

Ema:

Jak na to, že jsi mimo ty sociální sítě reaguje tvoje okolí, nejbližší rodina, nejbližší kamarádi?

Filip:

To není téma.

Ema:

Ještě by mě zajímalo, jestli jsi kvůli tomu, že jsi mimo sociální sítě, ztratil s někým kontakt.

Třeba s někým, na kom ti záleželo?

Filip:

Myslím, že už jsem zažil, že někdo měl jenom Instagram a já ne.

Ale ani si nespomenu, kdo to třeba byl, takže taky to vlastně není téma.

Bud' mi to vyřeší ten messenger a nebud' telefon.

Ema:

A tím, že nejsi na těch sociálních sítích, tak je dost možný, že se k tobě třeba v tvém kruhu přátel nedostávají všechny informace.

Cítil jsi, nebo zažil jsi něco takového, že bys byl kvůli tomu vynechán z něčeho?

Třeba z nějakého výletu? A to jen kvůli tomu, že jsi zrovna nebyl na těch sítích.

Filip:

To taky ne.

A nebo o tom vůbec nevím do teď.

Ema:

A netrápí tě to nějak, že o všem nevíš?

Filip:

Nejde asi o všem vědět.

Ema:

U tebe je hrozně fajn, že to všechno dokážeme porovnat s tím časem stráveným úplně mimo online svět. Takže teď, když máš aspoň ten Facebook, tak dokážeš nějak retrospektivně se na ten čas mimo úplně všechny sociální sítě a smartphone říct, jak se trávil ten volný čas versus jak ho tráviš teď, když už ten Facebook třeba máš?

Filip:

Určitě je to taky už něco, o čem jsem dřív mluvil, že s tím tlačítkovým telefonem bylo důležitější to plánování, tak v podstatě, i když ještě trošičku se vrátím i k těm předešlým otázkám, co se týče toho setkávání se a těch událostí, o které jsem mohl přijít, tak když jsem měl jenom ten tlačítkový telefon, tak bylo zapotřebí to plánování ve všem.

Ne jenom jako naplánovat si cestu a dopředu si podívat na mapu, jak jsem dříve zmiňoval, ale právě jako být víc v kontaktu s těmi lidmi a už jako rovnou si zapsat nebo zapamatovat, zasoustředit se na ten čas dopředu a nesoustředit se jenom na to, že to mám kdykoliv k dispozici, k dohledání v nějakém chatu v ruce prostě.

A stejně tak jsem musel i plánovat na jednu cestu, takže jsem si už dopředu vybíral, co třeba si poslechnu za hudbu nebo za podcast, kterou jsem si do toho telefonu musel stáhnout, což šlo, ale měl jsem to potom jako offline, takže jsem si to musel vždycky jako třeba den dopředu nebo jako ráno nebo někdy vyřešit. A najednou člověk byl víc odkázaný na to, co má a to najednou víc prožíval a vnímal a soustředil se na to.

Jako rozhodně jsem se na celý svět jako víc soustředil dříve s tím tlačítkovým telefonem. Bylo hrozně snaží být produktivní, že třeba místo toho otevřít ten Facebook jsem prostě otevřel knihu. K tomu se hrozně jako potřebuji zase zvrátit a ještě jednou zopakuju, že to je prostě jako aktuální téma.

Ema:

Takže ten volný čas na tom tlačítkovém telefonu si trávil o mnoho víc akčně, smyslplněji?

Filip:

Produktivně a efektivně.

Ema:

Na začátek si řekneme, jestli souhlasíš s nahráváním na diktafon, jestli souhlasíš s tím, že budu zpracovávat tvoje údaje. Všechno co mi řekneš bude anonymní.

Barbora:

Ano, souhlasím.

Ema:

Skvělý, tak mohla by ses nám představit?

Barbora:

Takže mně je 23 a studuju středověkou latinu a němčinu tlumočení. No a dokončuju teďka první ročník magistra, takže budu studovat ještě rok, nejméně rok a půl.

Ema:

A pracuješ?

Barbora:

Dělám nějaký grant, dělám něco málo pro Národní knihovnu, ale jsou to jako takové dohody. Není to úplně standardní, že bych tam chodila nějaký počet hodin v týdnu nebo to dělám většinou z domova.

Ema:

Tak přejdem už k těm otázkám. Tak taková jenom obecná otázka, co pro tebe znamenají sociální sítě, i když je nemáš, tak co si pod tím představíš?

Barbora:

No, to je zajímavý, protože vím, že třeba jsme se jednou pohádali s bratrancem o tom, jestli YouTube je sociální síť. Já jsem říkala, že určitě ne a on říkal, že jo. Pro mě je taková prototypická sociální síť Facebook a podle toho vlastně, jako jak moc je to daleko do tohohle sémantického středu, tak bych řekla, že to ještě je nebo není. Vlastně já nevím. Vlastně do toho počítám i třeba jako Whatsapp, což asi taky už není sociální síť, nevím. Takže asi jako způsob komunikace nebo aplikace. Platforma, která slouží ke komunikaci. Primárně ke komunikaci, byť tam můžou být na Instagramu obrázky nebo videa a s tím, že to je na

internetu. Takže si myslím, že ta primární funkce je nějaká komunikace, nějaký networking. Ale těžko říct. Myslím si, že možná ne zamýšlená, jako myslím si, že třeba zamýšlená funkce Instagramu asi není komunikace, že to je spíš jako nějaká prezentace. Třeba nevím, jestli bych do toho započítala takové ty různé stránky, kde člověk prezentuje svoje jako výtvarný výtvoř. No, to už je právě jako na pomezí.

Těžko říct. To, co si představíš jako sociální síť, třeba Facebook, Instagram, to je taková jakoby Mekka sociálních sítí. Ale i ty jako aplikaci k tom přidružený. Třeba Messenger vlastně považuju taky za sociální síť.

Ema:

Tak druhý taky okruh je samotná motivace k přechodu do offline. Ale v tvém případě to ani nikdy nezačalo, tak by se nám mohla vysvětlit, proč to vlastně nezačalo, jaký byl nějaký počáteční impuls?

Barbora:

Já jsem hodně dlouho neměla ani chytrý telefon, takže tam to bylo vlastně i relativně v něčem přirozené. Doma jsme měli jeden domácí počítač a neměla jsem vlastní zařízení, na kterém bych se mohla připojovat k nějakým sociálním sítím. A postupně člověk od tohohle relativně pragmatického přístupu přešel k tomu, že si to musel nějak odůvodnit, proč si ho teda nezařídí, když už třeba ten notebook třeba má.

Mně se vlastně nelíbí ta hybridní forma. A to v tom smyslu, že sociální síť pracují jako psané medium, ale zároveň s některýma aspekty mluvenosti. Ať už je to teda ta forma, že většina lidí na těch sítích píše tak, jak mluví. Nehledí třeba moc na orografii, na syntax, na stylistiku, aby neopakovali slova, atd. Takže tím se to jako vzdaluje tomu tištěnému médiu. Podle mě víc než třeba v případě mailu, který furt má nějakou tu strukturu toho dopisu. Zároveň je tam vidět ta reakce toho druhého. Buď třeba jenom to, jestli to viděl nebo neviděl. A to je výhoda a i výhoda. Mně osobně to vadí, protože, když někdo chce, abych reagovala okamžitě, tak prostě může zavolat. Ale jako ve chvíli, kdy něco pošle emailem, tak já se necítím, že je na mě tlačeno, abych zareagovala okamžitě. Kdežto na těch sociálních sítích tím, že se to okamžitě zobrazí - že já jsem si to zobrazila - tak už se vlastně očekává, že teda zareaguju. Vyloženě znám ty lidi, který jsou naštvaní, jak si to mohl někdo zobrazit a nezodpovědět, nezareagovat. A obecně, si myslím, že to, že člověk měl být neustále dostupný, neustále připravený reagovat, neustále se vlastně jako kontroluje, co si teda čte, nečte, kdy byl online, kdy není online atd., tak to mi vadí. Protože to člověka vtahuje do konverzace, která zároveň

neprobíhá na místě. Když se s někým bavím, tak to, že bude očekávat, že já budu nějak reagovat na něj, mi přijde jako logický. A když se mi nebude chtít, tak se mi mužů zvednout a odejít. Ale to ty sítě vlastně neumožňují. Protože člověk by na nich měl být přítomen furt a jsou i tak nadesignované, aby na něj byl člověk přítomen furt.

A očekává se, že jako ten člověk bude reagovat, ačkoliv to jako třeba prostě není urgentní nebo že bys to napsalo milem.

Ema:

Takže cítiš z těch sociálních sítí nějakou písomnú potrebu neustále komunikovať?

Barbora:

Přijde mi, že to je hrozně rychlý a proměnlivý prostředí. Člověk jako přijde, připojí se na tu WiFi a najednou má těch nových zpráv nových několik. Když je to nějaké živé vlákno, tak jich má strašně moc a tak už se ani nepročte k těm starým. Přečte si jenom ty nejnovější. Takže je to hrozně rychlé, dynamické, člověk má pocit, že mu jakoby něco utíká, když to neustále nečte. A přijde mi, že co tak vidím u lidí ve svém okolí, že lidi očekávají, že budeš reagovat okamžitě a když ne, tak teda co se děje? Tak dobře, tak teďka třeba jako je asi pozdě v noci, tak možná si to přečte ráno, ale jako jak to, že neodpoví do půl dne?

Ema:

A vnímala si to vždycky takto?

Barbora:

Myslím, že jsem to dřív vnímala míň, ale to možná proto, že jsem znala ty sítě míň v tom smyslu, že čím je to rozšířenější, tím se k člověku toho dostane víc nebo dozví se víc o tom fungování. To znamená, že když to bylo něco, co mělo pár lidí ve třídě, typicky na gymnáziu, tak to bylo něco, nějaký způsob komunikace. Když to je teďka, když to mají úplně všichni, tak člověk jako tuší víc, jak to funguje nebo i se víc setkává právě s těma různýma reakcema na to a sténáním nad tím či oním.

Ema:

Aké ťažké alebo ľahké je vlastne pre teba fungovať v tom offline svete? Napríklad v oblasti tvojich kamarátov, tvojej rodiny? Ako vlastne vyhľadávaš rôzne kultúrne akcie? Si spokojná s offline životom?

Barbora:

To je dobrá otázka. Myslím si, že ve spoustě věcí je to prostě ochuzující, to je pravda. A to v tom smyslu, že člověk se nedozvídá o věcech, nedozvídá se o třídních srazech, tudíž tam nechodí a tudíž logicky se s nima míň rozumí, míň se s nima vídá. A tak dále. To je pravda.

Ema:

A mrzí ťa to z nejakého uhľu pohľadu?

Barbora:

Jo. Ale asi mě to víc mrzelo ve skutečnosti na tom gymnáziu. Ty poslední dva roky, kdy měli ty sítě všichni a opravdu se přes ně ty věci řešily, tak já jsem většinou dost šikanovala ty lidi, aby mi to posílali mailem. A většinou se našel někdo hodný, kto mi to napsal esemeskou nebo mailem. A furt to dělají a jsem jim za to moc vděčná.

A stejně tak i v té rodině. Oni mají nějakou Messengerovou skupinu, kde si píšou, když se chodí na obědy k babičce nebo něco. A vždycky se najde někdo, kdo nám to napíše na mail, což je krásné.

Ale většinou to takhle může být, že jo, jenom s lidma, se kterými člověk už ten vztah má a oni o něj nechtějí přijít. Nebo jako... Je to vlastně oboustranný – že o to stojíte a těm lidem to stojí za to, aby vyvinuli to speciální úsilí, že to pošlou přes ten e-mail.

U těch skupin, kde ten vztah není, já to vidím typicky u některých těch spolužáků, že tam se vlastně nikdy ten vztah tak nevybudoval úplně. Což taky je dáno prostě charakterem vysoké školy, která je prostě jiná než ta střední. Ale tak tam, tam je to prostě to, že člověka ty věci minou.

Ale na druhou stranu, mám výhodu v tom, že mám relativně dobré zázemí tak nějak v rodině a i vlastně okolo těch přátel. Přijde mi, že jsou to přátelé z tak různě a třeba tam taky něco člověka mívá. Ale dozví se třeba od těch jako pravidelných setkání. To, že ho občas mine to, že prostě teďka bude grilovačka nebo tak, tak to se stane.

V tomhle tom si myslím, že mám výhodu, že jsem z Prahy. Takže když bych třeba přišla studovat sem do Prahy, tak si myslím, že to je mnohem těžší. Protože člověk nemá ty kruhy, nemá takové to přirozené, že prostě s těma některýma lidma se vídá tam či onam. No. Na

druhou stranu já jako už jsem nad tímhle tím samozřejmě mnohokrát přemýšlela, ale dospěla jsem k tomu, že jako negativa jsou moc velká na to, aby tohleto vyvážila. Tím myslím třeba ten čas. Že ono by bylo strašně skvělý, kdyby se člověk dozvěděl přesně o těchhle těch velkých věcech - jako že někdo bude mít velkou oslavu nebo že se někdo zasnoubil, nebo něco takového. Ale na druhou stranu, když to člověk srovná, že by se dozvěděl tyhle dvě věci a potom kolik vlastně zbytečností nebo věcí, které možná ani nechtěl vědět, kterého ho zatěžují... Takže jako to množství toho času, který by tam vlastně člověk strávil něčím, čím ho nechce trávit, podnětama, který ho vlastně nezajímají nebo ho netěší nebo ho nějak sklíčují, je prostě o tolik větší, že to asi nestojí za to nestojí.

Ema:

Takže keby si to mala zhodnotiť - si spokojná s týmto spôsobom života? A napadlo ta niekedy, že si prišla do situácie, kedy si si povedala, že je na čase si sociálne siete založiť?

Barbora:

Tak já jsem si teda založila ten Telegram. To jsem si původně založila do Švýcarska, když jsme jeli na týden, protože tam je strašně drahý roaming, takže jsme se dohodli, že si nebudeme volat ani psát, když bude mít nějaké srazy. Teďka už zase vlastně používám jenom ke komunikaci s jedním člověkem a jinak tam nejsem.

Ale jinak si myslím, že to může být nutný třeba při nástupu právě do práce.

Ema:

Takže teraz nemáš úplne potrebu si zakladať na vysokej škole facebook?

Barbora:

Otázky, to je další věc, otázky ke zkouškám. A zápisky. Ale mám tu výhodu, že my jsme na asi tak dva jako v týchle tý specializace, takže si komunikujeme mailem a myslím, že snad ho to tolik netrápí, toho mého spolužáka, že je s tím v pohodě.

No, teďka o tom neuvažuju. Tuším, že třeba právě při nástupu do zaměstnání to může být problém. Myslím, že to může jako vyžadovat zaměstnavatel, nebo ten kolektiv bude komunikovat přes nějakou síť, aby si tam dávali úkoly. A je to pravda, že já se takhle občas vyvlíknu z nějaký práce. Když vznikne někde nějaká pracovní skupina, tak se tam rozdělujou úkoly, a mě to většinou někdo jako předává ty informace, ale úkoly ne.

A i to, že jednou jsem si na nějakou brigádu jenom na tři dny zakládala Facebook na cizí jméno, abych mohla mít Mesenger, protože jsme právě komunikovali celou dobu přes Messenger.

Nevím, no, když jako můj táta taky nemá síť a říká, že to už ho nikdy nikdo nedonutí, tak ten si to může dovolit. Ale když já nastoupím po škole do nové skupiny, tak si nemůžu úplně tak nějak vyskakovat, že jako tak bude se tady komunikovat přes mail.

Ema: Takže si myslíš, že v budoucnosti je možnost, že si sítě založíš, Ale nie z tvojej iniciativy?

Barbora:

Ano, sama ze své iniciativy to jako nevidím.

Ema:

Keď sa pozrieš na ten život bez sociálnych sietí, tak ako ho vidíš? Aké vidíš najväčšie výhody toho, byť offline?

Babara:

No, tak určité čas. Myslím si, že ten čas, jako který ty sítě zkonsumují... Prostě, jo, já vím, že tam probíhá spousta komunikace a upevňují se vztahy, atd, ale vůbec to není přímá úměra. No, potom mi přijde, že lidi se na těch sítích chovají hůř. A myslím si, že to je proto, že je to právě dáno tou hybridní formou té komunikace, že vlastně na jednu stranu oni komunikují často jako v reálném čase, vlastně okamžitě, co ta zpráva přijde na to reagují nebo ve velmi krátkém čase. Není to jako že by si řekli: "Tak zítra na tohle napíšu odpověď." Takže vlastně v určitém emočním rozpoložení, ale zároveň jako nemluví s tím člověkem tváří v tvář a ta mluvená komunikace... Nevím, mi přijde, že člověka to přece jenom utlumuje, že se snaží zachovat tu zdvořilost nebo něco podobného.

Tudíž člověk přece jenom některé věci neřekne tak, jak si je třeba v tu danou chvíli myslí. A stejně tak, že by je nenapsal, kdyby to psal v nějakém v "tradiční medium" nebo kdyby to psal ve chvíli, kdy vlastně trošku jako vychladne.

Nevím, jako ono už se říká dneska, že ten virtuální, že není žádný virtuální a reálný svět, že prostě virtuální svět je reálný a že žádné takové jako dělení není. Ale já ho furt jako vnímám. Prostě vnímám to, že nakonec na tom internetu se člověk setká úplně se vším. A ještě další věc je, že mi přijde, že teda ty sítě, to si nejsem po jistá, ale jako myslím si, že to tak je, jsou nastavené tak, aby prostě jako upřednostňovaly ty radikální příspěvky. Prostě to, co vyvolává

hodně reakcí, ať už pozitivních nebo negativních, tak jako tam má preference. To znamená, že člověk se opravdu setkává s těmi extrémně primárně. A to si myslím, že není dobrý, protože potom člověk nevidí tu hloubku nebo nevidí to, že ve skutečnosti je tohle nějaká okrajová záležitost, tyhle ty dva extrémní póly, třeba reakce na nějaký příspěvek a že jako většina lidí je v tom středu. Protože to jako pro ty sítě není výhodné, že jo, aby ukazovaly ty příspěvky, se kterými tak nějak všichni relativně sůhlasí.

Ema:

Takže si rada, že si vynechaná z těchto radikálních, negativních myšlenek, postov?

Barbora:

Určitě, určitě. Jako je pravda, že vždycky, když se ponořím trochu do toho internetu, a to nemusí být ani sítě, ono stačí jako zpravodajství a komentáře a pod tím něco podobného, jakmile se do toho vždycky ponořím trochu víc, tak vidím, že mi to prostě nedělá dobře. Že jsem z toho smutná atd. A když to nedělám, tak vzhledem k tomu, že 99 % těch informací, které člověk vstřebává neustále z toho internetu, stejně jako neovlivní. Prostě je to jako strašný, že se někde stal nějaký příšerný zločin, ale není to věc, se kterou já bych teďka v tuhle chvíli byla schopná něco dělat. Tak ve většině případů si myslím, že je lépe, aby to člověk ani neviděl, protože s tím stejně nic nenadělá a jenom to tak nějak podrývá jeho, naděje, optimismus nebo pocit, že ten život jako má smysl a že na světě strašná spousta skvělých lidí.

A taky si myslím, že vyřikat si něco v reálném světě mám jako jednodušší. Za prvé mi přijde, že si teda neřekneme do očí některé věci, které lidi na ty sítě klidně napíší. Za druhé si to můžeme vyjasnit vlastně velmi rychle, ono sice ty sítě jako dávají dojem a tak trochu funguju jako v tom reálném čase, ale vlastně takové to, že člověk vnímá tu mimiku.

Ema:

A aké vnímaš negativa?

Barbora:

No, tak určitě to jako vyčlenění, respektive to, že člověk tak nějak zanedbává ty svoje sociální vazby. Jak říkám, já mám tu jako výhodu, že mám velkou rodinu a různé silné přátelství. Ale

jinak je to těžký, když člověk přijde do nového kolektivu, tak vlastně tím, že nemá ty sítě, tak automaticky je velice rychle z něho nějak vyčleněný, protože mi přijde, že je to běžné, že se velice rychle přesune ta komunikace na tu síť. Má to i výhody, naopak. Člověk, když přijde do, do kolektivu, tak je trošku jako prázdná tabula pro ty lidi, protože si ho do té doby nikdo nevygoogloval, nikdo si ho nepřidal do přátel, nikdo si nepřečetl jeho příspěvky za posledních pět let. Je to výhoda a podle mě to je výhoda, že je trošku v takové anonymitě. Není to tak, že přijde někam a vlastně velice rychle ty ostatní jako zjistí, co si vlastně myslí a do jakýho tábora si ho můžou zaškatulkovat.

No, takže to vyčleněný určitě. A tak já jsem jako trošku introvert, že mně to tolik nevádí nebo není to takové, že když mi jako unikne nějaká akce, že bych to strašně obřečela. což vím, že jako spousta lidí takhle nemá.

Ema:

Takže pocítuješ někdy strach z toho, že jsi z něčeho byla vynechaná?

Barbora:

Strach asi ne. To kdyby člověk měl furt přemýšlet, jestli se náhodou něco nepořádá... Už jsem to párkrát udělala, že jsem věděla, že se něco domlouvá, že jsem někomu nepsala: "Hele, domluvilo se nějak tohleto?", nebo: "Dáte mi prosím vědět, kde je teda tenhle ten sraz?" Ale jinak jako nějaký prospektivní stach ne.

Ale tak jo, občas člověk jako něco mrzí, že se to nedozvěděl. To je pravda, nebo že by třeba chtěl na nějakou akci nebo že třeba nebude moct hlasovat v nějaké věci, která se týká i jeho. Ale na druhou stranu nevím, no.

Ema:

A ako to riešiš keď zistíš, že si bola vynechaná z nejakej akcie alebo sa k tebe nedostala?

Barbora

No, většinou si řeknu, že příště si, příště si musím vytipovat, komu mám napsat, abych o tom věděla. A nevím, no, teďka se to stává jako míň mi přijde, takže teďka nemám úplně jako konkrétní.

Ema:

Takže sa to stávalo niekedy na tej strednej škole?

Babara:

No na té střední škole víc. Ale beru to trochu jako daň, daň za tu svobodu od těch sociálních sítí. Prostě vím, že to je jako moje rozhodnutí, nějaká jako moje tvrdohlavost, že ty sítě nechci mít a tudíž, že to jako není žádná povinnost ostatních lidí komunikovat se mnou tím způsobem, jak komunikují. Když se s tím setkám u instituce, tak to jo, to je pravda, to jsem naštvaná.

Myslím, že ne, ale když se občas člověk setkal s tím, že na nějakou akci se šlo jenom přihlašovat přes Facebook nebo tak, tak to bylo takové, že jsem si říkala, že když už to není jako skupina lidí udělá piknik a přihlašte se. Což jako chápu, že ve chvíli, kdy je to jako instituce, která má komunikovat s veřejností, takže mi to jako přijde vlastně hrozně zužující. Nebo jo, že když to je jako nějaká velká organizace, velká firma, něco jako prostě děláme tady slosování nebo něco takového a jako přihlašujete se přes Facebook, tak je to takové...

Ema:

Tak teraz sa dostaneme na udržiavanie a nadväzovanie sociálnych väzieb. Zaujímalo by ma ako nadväzuješ nové vzťahy a ako udržuješ staré?

Barbora:

No, jenom offline, no. Jenom prostě, když se někde setkám na nějaké akci. A je to samozřejmě pravda, teď jsem byla na nějaké studentské akci, asi 400 lidí tam bylo a nás bylo asi 12. Je pravda že tam to opravdu bylo jako jednorázové. Člověk se s nimi seznámil a oni asi udržují ještě kontakt, protože si hnedka vytvořili Messengerovou skupinu atd. ale já už o těch lidech vlastně vůbec nevím.

Ema:

Takže ty aktívne nevyhľadávaš nové výzvy k zoznamovaniu?

Babara:

No ne.

Ema:

A používaš nejaké nové metódy zoznamovania?

Babara:

No, prostě si povídáme většinou tak nějak, to je asi přirozené, že prostě člověk čeká na hodinu nebo na zkoušku, tak se nějak seznámí nebo si řekne: “Prosím tě, příště tu nebudu. Mohl bys mi dát výpisky?” A tím už jako už je dán důvod, proč si povídat příště

Ema:

A tie vzťahy s tvojimi blízkymi a kamarátmi vlastne udržuješ cez e-mail. Sú s tým všetci v poriadku?

Barbora:

Není to tak, že bychom si úplně psali přes email. My se většinou vidáme naživo

Ema:

Ale ta nejaká dohadovacia fáza tam je, že ti napíšu o konaní tej danej akcie. Keď ti to takto napíšu, že to bude teda a tak a tak, ako sa k tomu staviaš? Povieš si ok, nemám inú možnosť, alebo si naštvaná, že sa to dohodlo mimo teba?

Barbora:

Nejsem naštvaná naštvaná. Samozřejmě, že asi člověku utíká spousta věcí, ale jak říkám, mě vlastně spousta toho asi netrápí. Když napíše hostitel třeba, že bude tahle akce u nás, tak prostě jasný, že tak ani jako nezkoumám, jestli byla nějaká anketa někde na Facebooku.

Ema:

Ako vlastne berie tvoje okolie že si offline?

Barbora:

V pohodě asi. nebo jakože... My, kteří ho nemáme držíme spolu a podporujeme to. Ne, ale je pravda, že jsme si říkali nás pět sourozenců, že takové ty jako rodinné whatsappové skupiny nebo něco takového, že by se nám to hodilo. Ale pak jsme usoudili, že holt někteří z nás to nemají a nikdy mít nebudou, takže to nebude. Ale společný vůbec jenom sdílený Google kalendář by byl fajn.

Ema:

A tvoji kamaráti z vysokej školy? Alebo zo strednej? Ako to vnímajú, že nemáš sociálne siete?

Barbora:

Tak jak kdo. Tak jako byli lidi, kteří byli naštvaní neb asi ne úplně Chápající. Možná je prostě rozčilovalo, že když se mnou chtějí komunikovat, tak musí jinak, že to není prostě jednoduchý. Že se nenapiše jedna zpráva do skupiny, ale že se musíš psát jako dvakrát, takže jo. Někteří lidi jako byli naštvaní. Ono to je totiž strašně těžké, protože mně přijde, že já třeba vím, že mně osobně by ty sítě neprospívaly. Protože ze všech těch možných důvodů, co jsem řekla, ale jako to ještě neznamena, že si nemyslím, že pro spoustu lidí je to dobrý. Nebo že spousta lidí to může využít dobře a že když na to jako mají tu sílu vůle prostě říci, budu to používat opravdu jenom na komunikaci a nebudu tam prostě trávit čas hloupostma, takže to může být super.

Prostě, jak vy používáte sítě jako vaše věc a věřím, že spousta z vás jako může používat tak, že benefity převáží nad těma negativama. Ale já prostě tuším, že můj případ by to nebyl, že na to nemám ten morál, tak jsem se rozhodla pro tu jednodušší cestu, a to je, že ty sítě nemám vůbec.

No, nebo že mi prostě přijde, že většina lidí to tak jako vezme, že to je takový můj prostě zvláštní rys nebo tak. A že to tak jako vezmou, ale ne jako že by jako měli pocit, že jako jo, chápu, co říkáš, já to tak nemám, ale jako chápu. To asi úplně ne.

Přijde mi, že ve skutečnosti nejhorší to bylo tak okolo těch jako dvacátých let.

Okolo roku 20 nebo tak, možná krátce předtím, kdy mi přišlo, že všichni měli ten Facebook. A nic jiného nebylo. a teďka, jak se to rozštěpilo, tak většinou lidi ani nejsou překvapený, když řeknu, že nemám Facebook nebo něco. Vlastně ve skutečnosti to rozštěpení té palety v uvozovkách pomáhá nebo vede proti tý unifikaci. protože když se potom lidi začnou hádat, jestli si dva z nich budou muset založit signál, nebo jeden z nich bude muset založit Facebook nebo něco takového, tak nakonec, když já navrhnou ty maily, tak to občas vyjde.

Ema:

Chápem. No, niekde máš pravdu, možno je to najjednoduchšie, ten email má každý. A cítila si niekedy, že si stratila niekoho kvoli tomu, že si sociálne siete nemala? Nejaký kontakt s niekým, koho si mala rada?

Barbora:

Jako určitě. Mně totiž přijde, že na těch sociálních sítích člověk o těch lidech tak trošku furt nějak ví nebo obzvláště o těch, co jsou aktivní. A člověk má pocit, že vlastně ten kontakt udržuje jenom tím, že on čte to, co píšou oni a oni čtou to, co píšou on. Kdežto když člověk na těch sítích není, tak po těch třech letech už si nepamatuje, jestli ten člověk studuje ještě furt tu psychologii, na kterou šel.

Spíš mi přijde, že vlastně člověk ztrácí ty podněty k tomu, aby se s těmi lidmi dál jako stýkal. Psal si s nima, komunikoval s nimi.

Ema:

Takže to, že si nepíšete na každodenní bázi neznamena to, že si toho člověka stratila, skôr ide o to, že ste sa od seba vzdialili?

Barbora:

No, tak jako myslím si, že dochází k nějakému jako ztrácení nebo dochází přesně k tomu, co člověk tak nějak zná, i když ty sítě třeba nemá. Tak člověk pak přijde a je to takové jako rozpačité. Člověk, jako vidí, že když se sejdou ty lidi, kteří ti sítě mají, tak nějak trošku tuší, čím kdo žije a tudíž se jim jako snáz navazuje.

Ale jak říkám, já jsem introvert a moc toho zas tolik nevyhledávám - ty kontakty vlastně obecně, ani offline.

Ema:

Mám ešte otázku, či sa po odpojení zmenil tvoj okruh ľudí s ktorými komunikuješ?

Barbora:

No, přijme mi, že člověk ztratí ty kontakty rychleji. Že k těm lidem z toho gymnázia prostě člověk ztratí kontakt, když tu síť nemá vlastně rychleji než třeba ty lidi, co na té síti jsou mezi sebou.

No, ale asi nezměnil.

Ema:

Ešte tu mám jednu otázku, čo sa týka tvojho voľného času. Zaujímalo by ma vlastne, čo ty vo voľnom čase robíš, keď ho nevyplňuješ sociálnymi sieťami?

Barbora:

Jo. Já nejsem úplně dobrý příklad, protože ve skutečnosti mi přijde, že nemám moc volného času.

Když si vzpomínám na ten Telegran, když se přes něj přesně psaly furt ty zprávy, tak tam to spíš bylo jako o soustředění. A to ještě byl ten Telegram, kde jsou fakt jenom zprávy, ani se tam snad neposílají žádné odkazy. Tak prostě když ta zpráva přijde, člověk má tendenci si to okamžitě. A tudíž ho to prostě vyruší z toho, co zrovna dělá, ať už je to jako cokoliv. A tudíž mi přijde, se vlastně hrozně moc času sežere na to přepínání mezi těmi módy. Přepínání mezi módem komunikuju a mezi módem pracuju a soustředím se. Ale ono to se samozřejmě dá vyřešit tak, že si člověk vypne oznámení. Ale myslím si, že moc lidí to vlastně nedělá nebo nedělá tak nějak na pravidelné bázi.

Ale s tím volným časem, já nevím. Mě nepříjde, že bych měla moc volného času, ale to asi proto, že si ho neumím dobře uspořádat.

Ema:

Máš nějaké koníčky?

Bernika:

Jako v rodině trávíme hodně času spolu. No, a někam jsem chodila vést nějaký kroužek. Na mše chodím třikrát týdně. Pak máme, pak máme tu skupinu s kamarádama, že se setkáváme tak jednou za 14 dní, ale je to zas jako celý večer.

Čtu ráda, ale nemůžu říct, že bych na ta čtení měla čas. Podle mně hodně spím ve skutečnosti v porovnání se svými vrstevníkama, když to tak poslouchám, co říkají. Ale to ve skutečnosti neznamená, že bych se cítila vyspaná.

Ema:

Takže s rozhovorem a se zpracováním tvých dat pod anonymním jménem souhlasíš?

Petr:

Ano.

Ema:

Stejně souhlasíš s nahráváním rozhovoru na diktafon?

Petr:

Ano.

Ema:

Takže na začátek, kdyby ses jen představil, co děláš, kolik je ti let, a tak?

Petr:

Je mi 28 už a jsem programátor.

Dneska byl můj první den v zaměstnání.

Do té doby jsem byl jako OSVČ, takže si teď budu užívat.

Ema:

Takže už nestuduješ?

Petr:

Ne, už mám dostudováno.

Studoval jsem na Fakultě elektrotechnické na ČVUT právě, až vlastně do magistra inženýrského.

Ema:

Tak se pustíme rovnou na ty výzkumné otázky.

Tak první okruh je, který se zabývá funkcí sociálních sítí.

Tak mi můžeš říct, co pro tebe znamená pojem sociální sítě, co si pod tím představíš a tak.

Petr:

To je hluboká otázka, když se občas takhle ptáme.

Teda takhle, mám jít rovnou k věci, nebo můžu tak povídat obšírně?

Ema:

Řekni, co si myslíš.

Petr:

Otázka skvělá, protože my občas se ptáme nějakých kandidátů právě k nám do práce na takové buzzwordy, co je to internet.

Takže takové úplně základní otázky.

Takže co je to vlastně sociální síť?

V mém pojetí sociální sítě je to služba na internetu, v podstatě nějaká webová aplikace, nejenom webová, mobilní.

Jejím úkolem je poskytnout nějaký prostor k interakci lidí, a podle mě je tam důležité to, že je to obousměrná komunikace.

Nejsou to jako noviny, které jenom pasivně přijímají. Sociální sítě mají propojovat lidi a umožňovat jim vzájemnou komunikaci a interakci. Tak bych to asi viděl.

Ema:

Takže si myslíš, že tato funkce, co jsi tak obecně řekl, si myslíš, že je primární funkce sociálních sítí i pro mladé lidi v našem věku?

Nebo si myslíš, že tam je ještě i nějaké rozšiřující možnosti vyloženě pro ty mladí lidi?

Petr:

Myslím si, že mladí lidé tam hledají nějakou...

Primárně asi zabiják času, bych řekl.

Nevím co, tak si vytáhnu prostě telefon a jdu scrollovat.

Myslím si, že, a já teda nevím jaký je úplně ten důvod, proč to lidi dělají, že prostě to nějakým způsobem asi naplňuje, že něco z toho získávají, to něco by snad mělo být dobrý pocit.

Moje bývalá drahá tomu říkala levný dopamin.

Je to návykové.

No, takže asi to je, bych řekl, to, co tam ti mladí, my mladí hledáme, nějaký pocit vyplnění prázdnoty, ať už v tom daném okamžiku jedu metrem, nemám co dělat, nebo v životě, musím se učit na státnice a někdo jiný tady je na dovolené, tak se podívám aspoň, jak se má dobře někdo jiný.

Ema:

Měl jsi před tím nějaké účty na sociálních sítích?
Nebo jsi neměl žádnou?

Petr:

Neměl jsem nic.

Ema:

Takže, ale říkal jsi, že máš Twitter na zpravodajství. Máš ještě nějaké jiné sociální sítě?
Jako například YouTube, Telegram, Whatsapp?

Petr:

Jo, mám.

Mám nějaké tyhle komunikátory, já to používám prostě místo SMS-ek, respektive já rozlišuju dva takové typy komunikace.

Jedna je taková pomalá, to jsou takové dopisy, e-maily, kde nevyžaduju okamžitou odpověď.

A jedna je instant messaging, kde čekám, že ta odpověď přijde hned.

A dřív, když bych teda měl popsat nějakou historii, asi to tě možná zajímá, jak jsem k těm sociálním sítím přistupoval. Tak za dávných, dávných let, kdy byl Facebook v počátcích a začal prorážet na český trh, mohlo mi být okolo 15 let možná, a byl to velký boom, všichni to měli, všichni to chtěli. Kdo nebyl na Facebooku, tak prostě nebyl in.

A mě tohle dost vadí, mně to přijde jako stádní chování, jako stádo nějakých davů, nemám to moc rád.

A už v té době Facebook měl za sebou nějaké skandály, ať už úniky osobních informací, nebo i okolnosti, za kterých vznikl, za kterých ho Mark Zuckerberg se svými kamarády založil.

Mně se to moc nelíbilo, nebylo mi to sympatické.

Byl jsem v té době velký fanda Google, a říkal jsem si, že si počkám, až Google něco takového taky založí svého, protože to byla otázka času.

Skutečně Google něco takového založil, jmenovalo se to Google+, slyšel jsem o tom, a tak jsem se tam zaregistroval. Zaregistroval jsem tam svého bratra, svoji mamku, a čekal jsem, co bude. Nic nebylo.

Nikdo tam nebyl, bylo tam prostě úplně mrtvo.

A v tu chvíli jsem si říkal, hele, tak tam zkusím přidat fotku.

Přidal jsem tam fotku a nic.

A já jsem si říkal, hele, asi to vlastně jako nepotřebuje, vlastně nic se tam neděje, to je mrtvé, tak jsem to prostě zrušil.

A tam nějak vznikla moje averze k těm sociálním sítím.

Takže Facebooku jsem se vyhýbal jako čert kříži velice vlastně jako doted'.

A no, potom vlastně přišel Twitter, kde se mi hrozně líbilo, že byl omezený na těch 160 znaků, takže ty příspěvky tam byly jako krátké.

Mě vyhovuje konzumovat informace ve formě textu.

Nemám rád třeba videa, protože prostě spoustu věcí potřebuji přeskočit.

Ten text přečtu rychle, zajímavé zprávy, poznám, že jsou zajímavé a případně si rozkliknu odkaz.

A to mi třeba jako dlouhé zprávy na Facebooku, co jsem viděl, jako by v tom asi stejně nevyhovovaly.

Takže na konzumaci těch zpráv mi ten Twitter přišel ideální, dokud tam měl těch 160 znaků.

Teď už to mají v podstatě, kdo si to asi zaplatí, tak může snad i neomezeně.

A už tam jsou i na sebe navazující vlákna a už to vlastně není dobré, už mi to dostrkává.

Ema:

Takže už začínáš vnímat i vůči Twittru nějaký negativní pocity?

Petr:

Jo, je to přesně tak.

Hledal jsem nějakou alternativu.

Instagram mě vůbec nezaujal, koukat se na fotky mě to vůbec nezaujalo.

Stejně tak jako TikTok, že to jsou zase prostě videa.

Navíc je tam problém s čínským vlastníkem. Řada vlád, americká a podobně to vlastně zakazují a tak podobně.

A zmiňovala si i YouTube.

YouTube samozřejmě, já mám, občas se tam na něco podívám. Vnímám, že tam jsou nějaké YouTube shorts, což, když se mi to občas dostane do ruky, tak úplně vidím, jak je to hrozně návykové a je těžké se od toho odlepit, ale není to něco, co bych primárně vyhledával.

Je to spíš, když se tam chci podívat na to, jak si někdo staví prostě z lega.

Prostě mám chuť si koupit lego a chci vidět recenzi.

A teď tam skočí tohle, tak se k tomu jako dostanu, ale jinak to nevyhledávám.

A jak jsem říkal, potom teda ty služby typu Telegram, Whatsapp, tomu jsem se taky dlouho vyhýbal, protože je vlastní Meta, což je zase Facebook a to jako nemám rád. Takže jsem se strašně dlouho jsem vyhýbal různým kecávkům, protože mě vadila ta jejich roztržitost.

Někdo má Whatsapp, někdo má Messenger, někdo má prostě tohle, jiný má tamto.

A já jsem řekl, hele, mám SMSky a mám e-mail a mám Discord.

Protože prostě z nějakého důvodu jsem došel k tomu, že mi to vyhovuje.

Ještě jsem měl Google Hangouts, což byl, teďka mě to Google Chat asi něco takového.

A ty hangouty jsem měl, protože to bylo jako zadarmo a v podstatě většina lidí už to stejně měla, jenom to třeba nevěděla.

Ale každý, kdo měl Google Chat, což měl každý, co měl e-mail nebo YouTube, tak měl ten Google Chat automaticky.

No, takže pro kolegy, kámoše na vysoký škole, tam vlastně bylo poprvé, kdy jsem narazil na nějaký problém, kdy jsme potřebovali hodně interagovat.

Na gymnáziu to takový problém nebyl, tam jsme se s kamarády bavili všichni prostě pospolu jsme se scházeli a nebylo potřeba řešit nějaké domácí úkoly nebo něco takového spolu.

Takže tam vlastně jsem tím jako by netrpěl, tím, že nemám sociální síť.

Na vysoký škole bych řekl, že to může být trochu nevýhoda.

Pro mě to taková nevýhoda nebyla, protože jsem nabyl dojmu, že to, co se na sociálních sítích na vysoký škole řeší, jsou právě domácí úkoly a semestrální práce a podobně.

Akorát já jsem měl teda tu výhodu, že já jsem byl ten, kdo dělal ty domácí úkoly a ostatní to po něm chtěli.

No, ale vnímám tam, že vlastně přicházím o nějaké události v mém okolí. Řekl bych, že to na mě doléhá teď, takový možná pocit osamění a toho, že vlastně jsem daleko od lidí. Že je pro mě těžké zjistit, co se děje v mém okolí, nějaká ať už kulturní, sportovní akce, protože já vlastně nevím, jak to zjistit.

Můžu jít ven se podívat na nějaký billboard, dobře, ale to je divné, to lidi nedělají, nekoukej se přece venku na letáčky.

Takže to je něco, co vlastně teď poměrně aktuálně řeším, že nevím, jak s tím naložit.

Možná, že je cesta si založit Facebook a tam to konzumovat, nevím.

Telegram a podobně, to jsem říkal, že mám právě spíš jenom na instant messaging.

K tomu jsem se zase historicky dostal tak, že jsem s jedním kamarádem potřeboval řešit věci, které jsme usoudili, že je vhodné mít šifrovanou komunikaci, což Telegram nabízel.

Ted' nevím, jestli jsem začal Telegramem nebo signálem, v jedné z těch aplikací nám něco nevyhovovalo.

Myslím si, že teď používáme Signál, že Telegram už jako nemám, ale zase si tam prostě píšu jenom s tím jedním kamarádem, kde potřebujeme probírat věci šifrované.

No a pak teda, když je to anonymní, tak můžu přiznat, že mám i ten Whatsapp, k čemuž teda mě donutila komunita, kde jsem si přihlásil na kurz paraglidingu.

Přišel jsem tam ráno jako na ten kurz a tam nám prostě řekli, no přidejte si tady tohle z tu Whatsapp skupinu a tam bude prostě všechno a když někdo odletí, ztratí se, tak tam napište. A tam, kdybych řekl, hehe, kluci, sorry, nemůžeme na Discord? Tak asi bych si myslím neškrtnul.

Takže tam nebylo zbylí a prostě jsem to založil.

V té době jsem měl dvě sim karty, takže jsem si to založil na telefonní číslo, které jinak nepoužívám.

A dlouhou dobu jsem s tím takhle žil, protože jsem zjistil, že ta komunita kolem paraglidingů je prostě na Whatsappu a kdybych se tomu vyhýbal, tak by to byla jako strašná penalizace vědomého života, takže jsem tomu podlehnul.

No, takže tam žiju vlastně jenom takhle pro ten paragliding.

Ema:

A kdybys měl tak jako vyextrahovat nějakou esenci toho, proč nejsi na těch sociálních sítích, tak co by to bylo?

Petr:

To, že tam je většina lidí a já nemám rád právě to, když někdo něco dělá, všechno a všichni ti říkají, hehe, měl bys tam taky být, tak pro mě je to jako zdvižený ukazovák, že tam něco smrdí, tak to nechci dělat vlastně.

Ema:

A měl jsi to tak už od začátku?

Petr:

Já jsem byl totiž na osmiletém gymnáziu, takže vlastně jako v páté třídě na základce se tohle neřešilo.

My jsme měli tlačítkový mobil.

Ema:

Můžeš mi říct, jak těžké to bylo vlastně obecně přejít do toho offline života? Mimo například ty kulturní události a to, že jsi možná někdy narazil na to, že nebyli lidé úplně v pořádku s tím, že nemáš ty sociální sítě.

Tak vnímáš to i v nějakých jiných sférách, že je to těžké nebýt online?

Petr:

Primárně tedy ve škole, tam jsem měl tu výhodu, že lidé se přizpůsobovali mně, kdyby to tak nebylo, tak si myslím, že by to bylo hodně těžké. Asi bych prostě neměl na výběr a musel bych podlehnout, protože zatímco tedy na té třeba střední, nemít sociální síť akorát znamenalo nebýt in. Potom na vysoké už vlastně to, že nemáš ty sociální sítě, je ta cena za to, že prostě přicházíš o důležité informace.

To, že nejsem in, to mi jako nevadí, to mě netrápí, ale to, že prostě se nedostanu k zadání minulé zkoušky a nemám se z čeho učit, to je dost jako nepříjemné.

Když jsem tedy potom opustil školu a teď jsem v práci a nepotřebuji tak nějak jako sdílet informace se svým okolím, nebo to sdílíme prostě v práci, tak právě jsou to ty nějaké kulturní akce a podobně sportovní.

No, nevím, jestli mě napadá ještě něco dalšího, kde by mě to jako ovlivnilo.

Ema:

Tak asi v rodinné sféře, tam asi komunikujete asi na nějaké SMSkové a telefonní bázi, předpokládám.

Petr:

Jo, tam přesně zase máme nějaký Google chat, takže přes ten teď komunikujeme.

Ema:

No a jak se cítíš bez sociálních sítí? Pocituješ nějaké negativní nebo pozitivní pocity, které jsi předtím nezažíval? Jak hodnotíš ten stav bez sociálních sítí?

Petr:

Když se takhle zeptáš, já si představím vždycky někde nějakého takového človíčka, možná jako free surfaře s dredy, prostě jak je celý šťastný, že se oprostil od toho online života a je někde na pustém ostrově, tam si jenom surfuje a je šťastný.

A tohle neprožívám teď. Jak jsem právě zmiňoval, tak mi přijde, že jsem se dostal do fáze, kdy mi to spíš chybí a vnímám to jako takovou trošku díru teď ve svém životě.

Protože já jsem poměrně introvertní a dřív jsem byl hodně asociální člověk, to se v posledních letech výrazně zlepšilo, takže už jsem schopný komunikovat s cizími lidmi.

Ale přesto je pro mě těžké vlastně nějak si aktivně vyhledávat někde nějaké události. Že bych měl si hledat, kdy bude někde nějaké divadlo, kam bych se šel podívat. Já vlastně nechci do divadla. Proč bych to dělal? Jsou tam lidi.

Takže to takhle vlastně aktivně nemůžu vyhledávat. Je mi to nepříjemné.

A mám pocit, že kdybych měl sociální síť typu Facebook a tam se prostě objevilo, hele, zítra večer tady bude tohle zajímavé divadlo a jde tam ten tvůj kamarád a tenhle tvůj kamarád a tahle kamarádka, tak bych si řekl, že tam půjdu taky. Protože tam budou moji kamarádi a bude to dobré.

A to je něco, čeho se mi teď nedostává. Takže to je negativní emoce. Pocit prázdnoty.

Ema:

Takže, když to takto hodnotíš, tak si myslíš, že v budoucnosti je jistá šance, že se na Facebook přihlášíš? Že tě dovede k tomu nějaký pocit samoty.

Petr:

Jo, dalo by se to tak říct. Není to úplně tak přímočaré, protože přesně takhle, když si to řeknu, tak na mě hnedka zase vyskočí další varovný ukazováček, který říká, hele, ale je to fakt to, co vyřeší tvoje problémy?

Anebo vlastně ten problém vyváží v něčem trošku jiném. A to, že si založíš Facebook a řekneš, tak jsem tady, pojd'te do mě.

To to asi jako nevyřeší, že jo? A když se nad tím takhle zamyslím, tak mě to vede k tomu, že možná tedy chci řešit ten problém nějak jinak než tím, že si založím sociální síť.

Ema:

No možná ty sociální sítě přesně mají tu funkci spojení, nějakého networkingu, tak možná to je nějaký pocit, který tedy přežíváš, že potřebuješ.

Jaké výhody vidíš na životě bez sociálních sítí? Jsi s takovým životem spokojený?

Petr:

Hm. No výhody tedy jsou, že má člověk spoustu času. Nevýhodou je, že ten čas musí mít jako jak zaplnit, že?

A to je pro mě dost těžké, protože během svých studií, tak vlastně jsem neměl moc volného času, podobně jako celá řada studentů, když tomu ještě máš tu práci. Tak v podstatě neexistují volné víkendy, neexistují volné večery, to možná víš.

Takže nebyl problém, co dělat ve volném čase. Vlastně nebyl volný čas.

S dokončením školy a příchodem práce se tohle změnilo. Člověk najednou, ku podivu, má volný čas.

A co s ním? Já jsem na to nebyl prostě zvyklý.

25 let sem jako neměl volno, respektive v dětství jako jo, ale teď najednou posledních prostě 10 let si neměl volno.

A co s tím najednou? Já nepocházím z Prahy, já pocházím z vesnice, není to vesnice, z města, z městečka, prostě na okraji Česka.

A měl jsem tam vždycky strašně blízko k přírodě. Jako malý jsem trávil v dětství u prarodičů pár kilometrů na vesnici od nás, tam bylo prostě 10 chalup, lezli jsme tam každý víkend, takže mě to hrozně bavilo. Každé prázdniny jsem tam byl, takže jsem měl hodně blízko k přírodě.

A zároveň v tom městě je spousta sportovního vyžití. Když jsem, nevím, měl volné odpoledne, sednul jsem na kolo, hned jsem byl prostě u řeky, hned jsem byl na kopci, hned jsem byl v lese a bylo strašně jednoduché být blízko té přírodě.

Teď jsem v Praze a když mám volný večer, tak vlastně jako nevím, co mám dělat, protože jako jet tady na kolo znamená prostě sednout tady na cyklostezku, kde je milion dalších lidí a hlavně je to cyklostezka, já nejraději jezdím po asfaltu.

Takže způsob, kterým jsem dřív vyplňoval ten svůj volný čas, což je nějaký jako sport v přírodě, to je tady v Praze těžké pro mě.

Je samozřejmě možnost jít zahrát si s někým badminton, ale to znamená někoho přemluvit, aby šel a mít týden dopředu zarezervovanou halu.

Bohužel mi nejbližší kamarádi tak nejsou moc sportovně založení, takže je to velké, velké přemlouvání.

No, takže mi chybí ten sport a co jsem dřív dělal, když jsem nechtěl sportovat, tak bylo, že jsem si sednul k počítači a šel jsem programovat, že jo.

No, jenomže to po letech tady na ústavu fakulty elektrotechnické, tak mě dost přestalo bavit, protože dřív to byla moje vášeň, hrozně mě to bavilo, ani jsem nepotřeboval se teda bavit s jinými lidmi, protože jsem si vystačil sám. A teď, když mám volno, tak už jako nemám potřebu zase koukat do monitoru, s tím trošku souvisí i ty sociální sítě, že vlastně v práci koukám 8 hodin do počítače a už prostě mě to vlastně jako nebaví, už to nechci dělat. Nechci si ani vlastně číst elektronickou knížku, nechci si prostě ani tolik třeba koukat na film, protože prostě nechci, ale vlastně nemám co jiného dělat, no.

Takže bych řekl, že v tuhle chvíli spokojený úplně nejsem, ale nevím, jestli ta příčina jsou sociální sítě, respektive jejich absence v mém životě, to jsem ještě nedokázal identifikovat.

Ema:

Zažíváš někdy FOMO tím, že nejsi na sociálních sítích? Cítíš, že ti unikají nějaký věci, události v tvém okolí?

Petr:

Jako jo, jenom vlastně já nevím, co všechno se v okolí děje.

Já mám pocit, že mi něco uniká, ale vlastně nevím, co všechno ještě.

Ema:

Jak to řešíš?

Petr:

Je to zatím předmětem zkoumání.

Pro mě je teď vlastně důležité to, že si uvědomuji, že asi je to pro mě problém.

Takže fáze číslo jedna přiznat si existenci problému.

Snažím se být trošku aktivní, proaktivní.

A strhávat svoje kamarády k nějakým aktivitám.

Ono se to moc nedaří.

A proto se snažím se říct s tím, že si budu muset vystačit sám.

Já mám totiž ještě takový problém, že jsem hrozně nesoběstačný.

A že nerad dělám věci sám. Že jdu si jako zaplavat.

Potřebuji, aby šel někdo se mnou.

A tím, že tito kamarádi nejsou tolik sportovní, třeba, tak je to vlastně těžké. Čili mě to štve jako dvojnásobně až trojnásobně.

Protože já bych jako chtěl, ale sám nepůjdu.

Takže se snažím někoho přemluvit.

Ale ten se mnou nejde.

A mě to ještě jako dá práci ho prostě přemluvit.

A pak to stejně nevyjde.

Takže já se teďka snažím s tím jako smířit.

A začít dělat věci sám.

Jednak se tak jako bavím s různými známými a přáteli o tom, co oni dělají ve svém životě.

Jako filozofování.

Co tě baví, jak si děláš radost.

A co jsou tvé nějaké životní cíle a tak podobně.

A snažím si z toho vyzobat něco, co by se vlastně mně hodilo.

A tím směrem se vydat.

Ale to je jiné téma.

A teď jsem se třeba rozhodl, že bych moc rád vyzkoušel nějakou školu improvizace.

A zase jsem dlouho hledal někoho, kdo by šel se mnou.

Nikoho se nepodařilo najít.

Takže teď jsem ve fázi, kdy si říkám, hele, to zvládneš i sám.

Takže tak.

Snažím se si něco najít.

Ema:

Ted' by mě zajímalo, tím, že nemáš sociální světe, jako Facebook například, který je založený na tom spojování lidí a networkingu, tak jako v tvém případě probíhá takovéto seznamování a spojování se s lidmi?

Petr:

Mám nějaký okruh přátel, starých přátel, ještě z Gymplu, se kterými se vlastně už tak často nevidám.

A tam to spíš probíhá tak, že se většinou ozvou oni.

Měl jsem to tak dlouho vlastně, až posledních možná rok, dva, jsem schopný já být ten iniciátor nějakého setkání, ale jinak jsem vždycky doma čekal, až se někdo ozve, ať už i tady v Praze, jako kluci, jdeme na pivo, takže z těch starých přátel prostě, hele, nechtěl bys třeba zajít někam?

Tím, že já vlastně se domů jako tolik nevracím už, jakože jsem hodně v Praze, tak těm přátelům, kteří zůstali spíš tam doma, tak teď je taková dohoda, že když já přijedu domů, tak jim dám vědět, jestli se třeba nechtějí sejít.

Ema:

A jak navazuješ nové vztahy?

Petr:

To je právě komplikované, jak jsem i říkal, tak jsem trošičku asociální snažím se na tom pracovat.

Ještě nejsem moc daleko.

Co se mi teď daří je úplně třeba neodmítat nějaké příležitosti, když mě třeba v práci vyšlo u někam něco prezentovat.

A třeba dneska jsem byl představován jako zaměstnanec práce ve Velkém nadnárodním korporátu a tam jsem si všimnul, že jsou tam nějaké firemní spolky, i teda sportovně založené. Takže velice uvažuji nad tím, že se stanu členem nějakého sportovního spolku a tam se asi navážu nějaké třeba i dlouhodobější vztahy.

Ema:

To ti půjde, to držím palce.

Petr:

Děkuji.

Ema:

Jak reaguje tvé okolí na to, že jsi na různých sociálních sítích, na kterých oni běžně komunikují, fungují?

Petr:

Když jsme byli na té střední, tak to bylo právě, jak jsem říkal, že člověk je spíš out a že přichází o nějaké věci, co se tam řeší.

Oni mě nikdy ani moc nezajímali.

Já vlastně nevím, co se řeší na sociálních sítích, ale možná, že někde nějaká celebrita, něco, že se to tam probírá a že já o tom vlastně nevím.

Ale to mě netrápilo.

Tehdy jsem o tom mohl přicházet, ale nevadilo mi to.

Takže akorát jsem se nemohl bavit s těmi vrstevníky o tom, ale já jsem se s nimi o tom bavit nechtěl.

A měl jsem tam hlavně blízké kamarády, kteří taky neměli potřebu mít sociální sítě.

Na té vysoké škole, tak tam právě to bylo...

Když jsme řešili nějaké třeba uniklé zkoušky, písemky, zadání a tak dále, tak lidi, kteří nebyli v mém nejbližším okruhu, nebyli na Discordu, tak to samozřejmě bylo těžší.

Lidi normálně měli svoje skupiny.

Já jsem měl takovou skupinku prostě šesti lidí.

A byla dohoda, že já jim pomáhám s našimi úkoly, ale zase, když se děje něco venku na Facebooku, o čem bych já přicházel, tak oni mi to zase dodají.

Takže jsme dělali takového překladatele.

Ze začátku trošku ohrnovali nos, že přece kvůli mně tady nebudou si zakládat nějaký Discord a tak dále.

Ale skončilo to tak, jak to skončilo.

Ale často právě ještě v tom věku, tak to bylo takové překvapení, že jak bez toho můžeš žít, když se tam řeší všechno.

A právě, ať už škola nebo nějaké mimoškolní vyžití pro lidi, co měli volno, ale jak jsem říkal, já jsem měl práci, takže jsem volno neměl.

Ani jsem neměl to nutkání, protože jsem byl dost asociální.

Takže mě to zase nechybělo a to, že někdo ohrnoval nos, že prostě nemám Facebook, bylo mi to jedno.

A dneska v práci, protože mám takový spíš jako starší kolektiv, respektive kluci mají jako děti, už jim 40, 50, možná, nechci urazit, tak to mají spíš taky na nějakou komunikaci mezi sebou, takže spíš asi jako ten messenger, ale rozhodně nepouštují storíčka na Instagram.

Takže vlastně se na mě skrze prsty nikdo z nich nedívá.

Máme tam i nějaké jako mlad'ochy nově, a ty teda zase respektují tady nějaký ten generační gap a vlastně nás s tím neotravují, když to tak řeknu.

Takže oni si jedou to svoje, my si jedeme to svoje a už děláme, že jsme prostě jiná generace. Ale nebylo by to tak, že bychom se na sebe dívali nějak skrz prsty.

Nikdo by nás třeba nevyčleňoval z kolektivu nebo něco takového kvůli tomu, že nemáme sociální síť.

Ema:

Takže ani v práci, ani ve škole se ti nestalo, že bys pocíťoval od svých vrstevníků, že jsi něco míň, že nemáš sociální síť.

Ztratil jsi kvůli tomu, že sociální síť nemáš kontakt s někým?

Petr:

Zamýšlím se.

A nemyslím si.

Pravdou asi bude, že kdybych byl mimo sociální síť, tak ten vztah mohl být jako intenzivnější, že jsem se prostě mohl s ním bavit víc.

Ema:

Takže spíš jde o strátu nějaké pravidelné komunikace, než nějaké straty toho člověka jako takového?

Petr:

Jo, jo, jo, přesně tak, přesně tak, neřekl bych, ano.

Ema:

Cítil jsi se někdy vynechaný z programu tvého okolí, jen kvůli tomu, že nemáš sociální síť?

Petr:

Není asi nic, co by mě ranilo, že by se někde domlouvalo něco bez mě a zapomnělo se na mě a mě by to mrzelo.

Možná, že mě někdy z něčeho vynechali a já o tom nevím, ale jako moje nejbližší okolí právě kamarádi z výšky, tak oni prostě začali respektovat, že nemám Facebook.

Ze začátku si s tím jako dělali srandu, ale pak to prostě vzali za svoje, pochopili moje důvody a já jsem jako pozitivně překvapen, že i teď, když mě před měsícem měla kamarádka svatbu, kterou prostě řešila na Facebooku založená skupina, tam psala to oznámení a mě napsala zprávu e-mailem.

A je pravdou, že když se teda třeba řeší nějaký termín, rozlučky nebo něčeho, tak si to jako odhlasují tam někde mimo a mě pak postaví před hotovou věc. A já to tak jako беру.

Ema:

Takže ty jsi s tím smířený?

Petr:

Jo, jo, jo. Naopak já jsem právě velice rád dávám plusový body za to, když mi napíše, hele, řešilo se to tady někde bokem a speciálně tobě ještě to posílám tady, byť by vlastně nemuseli. Teď se ty důležitý informace ke mně dostanou buď takhle přímo, anebo mi to kluci řeknou na tom Discordu, kde teda vlastně pochopili, že je to docela fajn,

Ema:

Poslední okruh se týká tvého volného času.

Ty už jsi teda párkrát zmínil, že ti to předtím nevadilo na střední, protože jsi měl blízko k přírodě, k sportu a tak.

A teď právě nějak pocít'uješ to, že sice ty sociální sítě nemáš a neberou ti čas na jedné straně, ale zároveň ti dávají až příliš volného času.

Tak můžeš nám to nějak zreferovat, že jak to zpětně reflektuješ, ten volný čas?

Petr:

Rozhodně bych jako neřekl, že lituji toho, že jsem neměl sociální sítě a že mi teď něco chybí. To ne. Jsem rád za to, že to proběhlo, jak to proběhlo.

A jak jsem teda říkal, tak teď mám pocit právě, že by mi mohly sociální sítě pomoci vyplnit můj volný čas, ale zároveň je možné, že ten můj problém je někde jinde, že by to ten problém neřešilo.

Kromě těch argumentů, které už jsem říkal, tak si uvědomuji, že ty sociální sítě jsou návykové.

A jak jsem už i zmiňoval na začátku, ten pojem levný dopamin.

A to je něco, čemu se snažím vyhýbat.

Vidím v tom velké špatné.

Jak říkám, i když jsem na tom YouTubeu skočil na ty YouTube shorts, to se nedá od toho odlepit.

To je hrozné.

Takže tomu právě nechci propadnout, protože si myslím, že by mi to vytvořilo větší problém než jaký teď mám.

Jak vyplnit volný čas je vlastně asi lepší problém než řešit, že jsi prostě závislá na sociálních sítích.

Snažil jsem se začít číst.

A jako malý, ještě než jsem objevil kouzlo počítačů, tak jsem dost četl.

Byly to romány Harryho Pottera a takový zajímavý knížky.

Mě vždycky bavily zajímavý věci. Pamatuju si knížku, která se jmenovala třeba Vražedná matematika. A bylo to pro pubertáky takovým způsobem podaný zajímavý vědecký témata.

Takže teď jsem začal číst knížky typu Thinking, Fast and Slow.

Jsou to takový psychologický asi knížky.

Dřív jsem třeba hrával hry, řada mých kamarádů to má tak, že místo aby šla do hospody pokecat, tak si prostě pustí nějakou multiplayerovou hru a prostě si volají a hrají spolu.

To mě dřív hodně bavilo, ale teď už je to prostě zase vrhání do toho počítače a už mě to tolik nebere. Už jsem dlouho nic nehrál. Hrávali jsme s kamarády právě Dungeons and Dragons, což bylo super. To jsme hrávali roky na vysoký.

Teď už jsem se toho taky trochu nabažil, ostatní to ještě pořád hrají, ale já už tolik ne.

Snažím se teda dělat nějaký ten sport. Občas se mi podaří někde někoho přesvědčit, občas jdou nějací kolegové z práce.

Mám pár kámošek, které se občas nechají přesvědčit na vaření.

Já to moc neumím, ale ony občas svolí k tomu, že mi budou říkat co a jak.

Můj problém je, že mi všechno strašně dlouho trvá, protože já u toho filozofuju.

A to je víceméně všechno.

Když to tak říkám, tak je mi z toho vlastně trochu smutno, přijde mi.

Ema:

Tak děkuji, to je asi všechno.